

Amélie Nothomb

Hódolattal
esengve

Fordította
Bognár Róbert

Budapest, 2000

A könyv eredeti címe: Stupeur et tremblements
Copyright © Éditions Albin Michel S.A. - Paris 1999

Hungarian translation © Bognár Róbert, 2000

Haneda úr volt Omocsi úr főnöke, Omocsi úr Szaitó úr főnöke, Szaitó úr Mori kisasszony főnöke, Mori kisasszony pedig az én főnököm. Én senkinek se voltam a főnöke. Máshogy is lehet mondani. Én Mori kisasszony beosztottja voltam, Mori kisasszony Szaitó úr beosztottja és így tovább, csak persze a főnökök nem csak a ranglétrán közvetlenül alattuk állóknak adhattak utasítást.

Vagyis a Jumimoto társaságnál nekem mindenki parancsolt.

1990. január 8-án a Jumimoto-ház negyvennegyedik emeletén köpött ki a lift. A hall nagy üvegfala úgy szippantott magához, mint egy betört repülőgéptábla. Messze, nagyon messze ott volt a város, olyan messze, hogy úgy éreztem, sosem jártam arrafelé.

Észembe se jutott, hogy jelentkeznem kellett volna a portán. Semmire se gondoltam, annyira vonzott, lenyűgözött az üvegfal mögött tátongó úr.

Rekedt hang szólított a nevemen. Hátrafordultam. Ötvenévesforma csúnya, sovány, alacsony férfi nézett rám bosszúsan.

- Miért nem jelezte érkezését a recepciósnőnek? - kérdezte.

Nem tudtam mit válaszolni, hát nem válaszoltam. Behúztam a nyakam, fejet hajtottam, megállapítva magamban, hogy a Jumimoto társaságba való belépésem napján, bár még meg se mukkantam, tíz perc alatt sikerült rossz benyomást keltenem.

Szaitó úrnak hívják, mondta a férfi. Egy sor hatalmas termen vezetett keresztül, egy sereg embernek mutatott be; mindenkinek azonnal elfelejtettem a nevét.

Bevezetett abba az irodába, ahol az ő főnöke, Omocsi úr székek, egy rémisztő behemót, ami már maga is arra vallott, hogy ő a cég alelnöke.

Aztán egy ajtóra mutatott, és ünnepélyesen közölte, hogy a mögött van Haneda úr, az elnök. Az ővele való találkozásról természetesen nem is álmodhatok.

Végül egy óriási terembe kalauzolt, ahol vagy negyven ember dolgozott. Megmutatta a helyemet, pont szemben a közvetlen főnökömmel, Mori kisasszonnyal. Ő most értekezleten van, kora délután jön vissza.

Szaitó úr kurtán bemutatott a gyülekezetnek. Annak utána megkérdezte, hogy szeretem-e a kihívásokat. Nyilvánvaló volt, hogy nem mondhatok nemet.

- Igen - mondtam.

Ez volt az első szó, amelyet kiejtettem a cégnél. Mindaddig csak bólogattam.

A Szaitó úr ajánlotta „kihívás” abból állt, hogy el kellett fogadni egy bizonyos Adam Johnson meghívását, aki a következő vasárnapra golfozni invitálta őt. Írjak a nevében angol nyelvű levelet az úrnak.

- Kicsoda Adam Johnson? - kérdeztem ostobaságomban.

A főnököm csüggedten sóhajtott, és nem válaszolt. Téboly, hogy valaki ne ismerje Johnson urat, vagy tapintatlan volt a kérdésem? Sosem tudtam meg... és azt se, hogy kicsoda Adam Johnson.

A feladat könnyűnek tetszett. Leültem, és írtam egy szívélyes levelet: Szaitó úr kész örömmel golfozik Johnson úrral jövő vasárnap, és üdvözetét küldi. Vittem a levelet a főnökömnek.

Szaitó úr elolvasta a fogalmazványt, megvető vakkantást hallatott, és eltépte a papírt.

- Írja újra!

Azt hittem, túl barátságos vagy bizalmas hangot ütöttem meg Johnson úrral, és hűvös, távolságtartó szöveget írtam: Szaitó úr értesült Johnson úr kezdeményezéséről, és óhajának eleget téve golfozni fog vele.

A főnököm elolvasta a fogalmazványt, megvető vakkantást hallatott, és eltépte a papírt.

- Írja újra!

Kedvem lett volna megkérdezni, hogy mi a hiba, de nyilvánvaló volt, hogy a főnököm nem tűr kérdést, ezt ékesen bizonyította, ahogy a címzett személyére vonatkozó tudakozódásomra reagált. Magamnak kell tehát kitalálnom, miként illik szólnom a titokzatos Adam Johnsonhoz.

A következő órákat avval töltöttem, hogy leveleket fogalmaztam az ismeretlen golfjátékosnak. Szaitó úr úgy ütemezte munkálkodásomat, hogy rendre eltépte a papírt, más megjegyzést nem fűzve hozzá, csak a refrénszerű vakkantást. Mindannyiszor új szöveget kellett kitalálnom.

Volt ebben valami mulatságos, olyasféle gyakorlat volt, mint „Szép márkinő, a kegyed szép szemétől belehalok a szerelembe.” Mondatrészmutációkat végeztem: legyen az Adam Johnson az igei állítmány, a jövő vasárnap az alány, a golfozik a tárgy és Szaitó úr a határozó! Jövő vasárnap szaitóúrasan adamjohnsonozza a golfot. És ha van macskája, az is le van sz...

Egyre jobban szórakoztam, de a főnököm véget vetett a mókának. Eltépte az x-edik levélváltozatot, még csak el se olvasta, és azt mondta, hogy megjött Mori kisasszony.

- Vele fog dolgozni, ma délután. Addig is hozzon nekem egy kávé.

Már két óra volt. Úgy lekötött az episztolavariálás, hogy eszembe se jutott pihenni egy kicsit. Letettem a csészét Szaitó úr íróasztalára, és visszamentem a helyemre. Magas lány közeledett felém.

Ha Fubukira gondolok, mindig az embernél nagyobb japán íj jut eszembe. Ezért is adtam a "Jumimoto" nevet a cégnek, vagyis hogy „az íj dolgai”.

És ha íjat látok, mindig Fubuki jut eszembe, aki kimagaslik a férfiak közül.

- Mori kisasszony?

- Hívjon Fubukinak!

Nem figyeltem oda, hogy mit mond. Mori kisasszony legalább száznyolcvan centi volt, olyan magas, mint kevés japán férfi. Karcsú és tüneményesen elegáns, bár őt is kötelezte a japán feszség. De ami a legjobban lenyűgözött: arcának szépsége.

Beszélt hozzám, hallottam lágy és okos hangját. Iratokat mutatott, magyarázta, hogy melyikben mi van, mosolygott. Eszre se vettem, hogy a szavai nem jutnak el az agyamig.

Aztán megkért, hogy olvassam el azokat az aktákat, amiket odakészített az asztalával szemben lévő asztalomra. Leült, és dolgozni kezdett. Szófogadóan lapozgattam a tanulmányozandó papírcsomókat. Szabályzatok, felsorolások. Nem tudtam levenni a szemem a tőlem két méterre lévő arcra. Fubuki a számokra függesztette tekintetét, nem látta, hogy a vonásait tanulmányozom. Világszép orra volt, finom cimpájú, igazi, utánozhatatlan, eltéveszthetetlen japán orr. Nem minden japánnak ilyen az orra, de ha valakinek ilyen az orra, az csak japán származású lehet. Ha Kleopátrának ilyen az orra, azt még a bolygónk földrajza is megsínylette volna.

Kicsinyes gondolkozásra vallott volna, ha azzal a megállapítással zárom a napot: egyetlenegy olyan ismeretemet se használtam, aminek alkalmazásomat köszönhetem. Végére az volt a vágyam, hogy egy japán vállalatnál dolgozzam. Teljesült.

Ugy éreztem, nagyszerű napom volt. A következő napok megerősítették érzésemet.

Változatlanul nem tudtam, hogy mi a szerepem a vállalatnál; nem izgatott. Szaitó úr szemlátomást el volt képedve tőlem; ez még kevésbé izgatott. Elbűvölt a kolléganóm. A barátsága több mint elegendő ok volt, hogy napi tíz órát töltsék a Jumimoto cég kebelében.

Elefántcsontfehér volt a bőre, olyan, amelyenről Tanizaki ír gyönyörűen. Fubuki maga volt a japán szépség, csak a termete volt döbbenetes kivétel. Az arca akár „az ősi Japán gyöngyvirága”, régmúlt korok nemes leányainak jelképe; ilyen szépséges arc ilyen fejedelmi termettel arra volt hivatva, hogy uralkodjon a világon.

A Jumimoto a világ egyik legnagyobb vállalata volt. Haneda úr az import-export részleget vezette, amely minden létező dolgot vásárolt és eladott az egész földkerekségen.

A Jumimoto import-export katalógusa a Prévert-féle felsorolás gigászi változata volt: a finn ementálitól a kanadai fényvezető szálon, a francia gumiabroncon és a togoi jután keresztül a szingapúri hamuzsírig mindent tartalmazott.

Annyi pénz forgott a Jumimotónál, hogy azt már nem lehetett felérni ésszel. Ha a nullák elérnek egy bizonyos akkumulációt, az összegek elhagyják a számok birodalmát, átlépnek az absztrakt művészet körébe. Eltűnődtem, hogy van-e egyetlen lény a Jumimoto vállalatnál, aki képes örülni százmillió jen nyereségnek, vagy bánkódni ugyanakkora veszteség miatt.

A Jumimoto alkalmazottai, akár a nullák, csak a többi számjegy után állva váltak értékke. Egyedül engem nem lehetett közéjük számítani, mert én a nulla értékképző képességét sem értem el.

Teltek-múltak a napok, és nekem még mindig nem vették semmi hasznomat. Nem zavart különösebben. Ugy éreztem, hogy megfélekeztek rólam, és ez nem volt kellemetlen érzés. Ültem az íróasztalnál, és olvastam, újraolvastam az iratokat, amelyeket Fubuki rendelkezésemre bocsátott. Csudálatosan érdektelenek voltak, kivéve egyet, amelyik a Jumimoto vállalat tagjait

lajstromozta: szerepelt a név, a születési hely és idő, valamint (ha volt) a házastárs és (ha voltak) a gyerekek neve és születési ideje.

Önmagukban semmi érdekes nem volt az adatokban. De ha nagyon éhes az ember, egy darab üres kenyér is ínycsiklandozó eledel: amilyen tétlenségre és koplalásra volt kárhoztatva az agyam, a lista olyan zaftos olvasmánynak tetszett, akár egy botránymagazin. Az az igazság, hogy az egész paksamétából ezt az egyet értettem.

Hogy úgy látsszon, dolgozom, elhatároztam, hogy bemagolom a listát. Vagy százan voltak rajta. Nehezítette a dolgomat, hogy a többség családapa vagy családaya volt.

Magoltam a tananyagot: a lista fölé hajoltam, aztán előremeredve mondogattam magamban az adatokat. Valahányszor felütöttem a fejem, tekintetem a szemközt ülő Fubuki arcára esett.

Szaitó úr nem íratott velem több levelet Adam Johnsonnak, se senki másnak. Egyáltalán: semmit se csináltatott velem, csak kávévitetett magának.

Ha az ember belép egy japán céghez, mi sem természetesebb, mint hogy vele végeztetik az ocsakumit, a teafelszolgálatot. Nagyon komolyan vettem a feladatot, annál is inkább, mivel semmi más feladatot nem kaptam.

Hamar megtanultam, hogy kinek-kinek mi a szokása: Szaitó úrnak nyolc-harminckor feketekávé. Unadzsi úrnak tíz órakor tejeskávé két cukorral. Mizuno úrnak óránként egy (papír-) pohár kóla. Okada úrnak tizenkét órakor angol tea kevéske tejjel. Fubukinak kilenckor zöld tea, tizenkettőkor feketekávé, tizenöt órakor zöld tea, és tizenkilenc órakor egy utolsó feketekávé - minden alkalommal elbűvölően udvariasan mondott köszönetet.

E szerény feladat volt az első lépés a vesztetemhez vezető úton.

Egy reggel Szaitó úr szólt, hogy az alelnök egy baráti cég küldöttségét fogadja az irodájában: Kávé húsz személynek!

Bementem Omocsi úrhoz a nagy tálcával, és ha valaki tökéletes, hát én az voltam: a legmélyebb alázattal szolgáltam fel minden csésze kávé, a legszertartásosabb udvariassági formulákat mormoltam, lesütöttem a szemem és hajlongtam. Ha volna ocsakumi-díj, bizvást kitüntethettek volna velem.

Órákkal később távozott a küldöttség. A behemót Omocsi úr dörgő hangja harsant:

- Szaitó-szan!

Szaitó-szan felpattant, és ólomszürke arccal rohant az alelnöki oroszlánbarlangba. A kövér ember ordítása áthallatszott a falon. Nem lehetett érteni, hogy mit mond, de nem volt kétséges, hogy nincs jókedvében.

Szaitó úr feldúlva jött vissza. Szánalom támadt bennem, arra gondolva, hogy harmadakkora a súlya, mint a támadójának. És akkor dühödten engem szólított.

Követtem egy üres irodába. Dadogott a dühtől:

- Maga roppant kínos helyzetbe hozta a partnercég küldöttségét. Olyan szertartásos fordulatokkal szolgáltam fel a kávé, ami azt sugallta, mintha tökéletesen beszélne japánul.

- Mi tagadás, elég jól beszélek japánul, Szaitó-szan.
- Hallgasson! Hogy merészel védekezni? Omocsi úr nagyon haragszik magára. Maga miatt lett pocsék a hangulat a délelőtti tárgyaláson: a partnereinket érthetően feszélyezte, hogy ott egy fehér nő, aki érti a nyelvüket. Mostantól fogva maga nem beszél japánul.
Elkerekedett a szemem.
- Tessék?
- Nem tud többé japánul. Világos?
- De hiszen azért vett fel a Jumimoto, mert tudok a nyelvükön!
- Nem érdekel. Megparancsolom, hogy mostantól ne értsen japánul.
- Az lehetetlen. Egy ilyen parancsnak lehetetlen engedelmeskedni.
- Engedelmeskedni mindig lehet. A nyugati agyoknak ezt kellene végre felfogniuk.
„Helyben vagyunk” gondoltam. Fennhangon pedig azt mondtam:
- A japán agy valószínűleg képes rá, hogy erőnek erejével elfelejtsen egy nyelvet. A nyugati agy alkalmatlan rá.
Ez a badarság, úgy látszik, elfogadható érv volt Szaitó úrnak.
- Akkor is próbálja meg! De legalábbis csináljon úgy, mintha nem értene japánul! Ez felsőbb parancs. Megértette?
Nyers volt a hang, nem tűrt ellentmondást.
Igencsak furcsa lehetett a képem, amikor visszamentem a helyemre, mert Fubuki aggódó tekintetet vetett rám. Sokáig lesújtva ültem, és azon töprengtem, hogy most mit csináljak.
Az lett volna a legésszerűbb, ha felmondom. De nem tudtam beletörődni. Egy nyugati ember szemében a legkevésbé se lett volna megalázó; egy japán szemében maga lett volna a gyalázat. Alig egy hónapja voltam a cégnél. Egyéves szerződést írtunk alá. A megfutamodás megszégyenülés lett volna - mind az ő szemükben, mind a magaméban.
Ráadásul semmi kedvem se volt elmenni. Megszenvedtem érte, hogy bejussak a vállalatához: kitanultam a tokiói üzleti nyelvet, tesztvizsgákat tettem. Igaz, nem volt bennem becsvágy, hogy a nemzetközi kereskedelem hadvezérévé emelkedjem, de erősen vágytam rá, hogy Japánban élhessek, abban az országban, amelyért kisgyerekkorom óta, legelső idilli emlékeim óta rajongtam.
Maradok.
Következésképp találnom kell valami megoldást, hogy engedelmeskedjem Szaitó úrnak. Próbaúrásokat végeztem az agyamban, hátha találok valami geológiai réteget, amely kedvez az amnéziának; hátha vannak süllyesztők az idegerődömben. Sajnos az épületnek voltak ugyan gyenge pontjai, omladozó őrtornyai és repedező falai, elhanyagolt vizesarkai és vermei, de olyan zug nem volt benne, ahová eltemethettem volna azt a nyelvet, amelyet szüntelenül hallok magam körül.
Es ha már elfelejteni nem tudom, el tudom-e legalább leplezni? Ha a nyelv erdő, képes vagyok-e eldugni a francia bükkök, angol hársak, latin tölgyek és görög olajfák mögé a japán cédrusrengeteget?

Mori, Fubuki családneve, azt jelenti: erdő. Talán azért is néztem fel rá olyan segélykérően? Nem tudom. Mindenesetre láttam, hogy még mindig engem néz, kérdő tekintettel.

Felállt, és intett, hogy kövessem. A konyhában lerogytam egy székre.

- Mit mondott? - kérdezte.

Kiöntöttem a szívem. Görcsösen törtek elő a szavak, majdnem elsírtam magam. Nem tudtam visszatartani a veszélyes szavakat:

- Gyűlölöm Szaitó urat. Hülye mocsok.

Fubuki halványan elmosolyodott:

- Téved.

- Hát persze. Maga olyan jóindulatú, hogy észre sem veszi a gonoszságot. De aki ilyen parancsot ad, az csak...

- Nyugodjon meg! Nem ő adta a parancsot. Ő csak közvetítette Omocsi úr utasítását. Nem volt választása.

- Akkor meg Omocsi úr a...

- Ő különleges eset - vágott a szavamba. - De hát ez természetes is. Ő az alelnök. Nincs mit tenni.

- Beszélhetnék az elnökkel, Haneda úrral. Milyen ember?

- Haneda úr rendkívüli ember. Nagyon okos és nagyon jószágos. Sajnos szóba se jöhet, hogy panaszt tegyen neki.

Igaza volt; tudtam, hogy igaza van. Fölfelé egyetlen ranglétrát se lehet átugrani - hát még ennyit! Csak a közvetlen fölöttesemhez fordulhatok, vagyis Mori kisasszonyhoz.

- Maga az egyetlen támaszom, Fubuki. Tudom, hogy nem sokat tehet értem. De köszönöm. A pusztá embersége is nagyon jólesik.

Mosolygott.

Megkérdeztem, milyen a keresztnéve képirásjele. Megmutatta a névjegyét. A kancsik láttára felkiáltottam:

- Hóvihar! Fubuki azt jelenti, hóvihar! Hogy lehet valakinek ilyen gyönyörű neve!

- Hóvihar volt, amikor születtem. A szüleim jelt láttak benne.

Felidéztem magamban ajumimoto-listát: „Mori Fubuki, született Narában, 1961. január 18-án...” A tél gyermeke. Magam elé képzeltem, ahogy tombol a hóvihar a szépséges Nara városa fölött, a rengeteg harang fölött - hát nem természetes-e, hogy ez a pompás nő olyankor született, amikor az ég szépsége lecsap a föld szépségére?

A Kanszajban töltött gyerekkoráról beszélt. Én az én gyerekkoromról, amely ugyanabban a prefektúrában kezdődött, nem messze Narától, egy Sukugava nevű faluban, a Kabuto-hegy tövében - a mitológiai helyek felidézésétől könny szökött a szemembe.

- Nagyon-nagyon örülök, hogy mindketten a Kanszaj szülöttei vagyunk. Ott dobog az ősi Japán szíve.

Az én szívem is ott dobogott, amióta ötéves koromban a japán hegyek közül a kínai sivatagba kerültem. Annyira megviselt életem első száműzetése, hogy mindenre hajlandó lettem volna, csak visszafogadjon az az ország, amelyet sokáig hazámnak hittem.

Amikor visszamentünk a helyünkre, és leültünk egymással szembe az íróasztalhoz, fogalmam se volt, hogy mit kéne tennem. Hogy mi volt és mi lesz a helyem a Jumimoto társaságnál. Mégis könnyű volt a szívem, mert hiszen Mori Fubuki kolléganője lehetek.

Azt a látszatot kellett hát keltenem, hogy serényen dolgozom, egyszersmind, hogy egy árva szót se értek abból, amit köröttem mondanak. Udvarias szavak nélkül szolgáltam fel a teát meg a kávé, és nem válaszoltam, ha a munkatársak megköszönték a szívességemet. Nem tudták, hogy utasításra hallgatok, és csodálkoztak, hogy a kedves fehér gésa miért változott egy csapásra olyan kelletlen kukává, amilyenek a jenkek.

Az ocsakumi sajnos csak kevés időmet kötötte le. Elhatároztam (és ehhez engedélyt se kértem), hogy ezentúl a postát is kiosztom.

Egy jókora fémtargoncát kellett végigtolni a nagy termeken, és mindenkinek odaadni a neki szóló levelet. Mintha nekem találtak volna ki ezt a munkát. Először is használhattam a nyelvtudásomat, hiszen a legtöbb küldemény képirásjeggyel volt megcímezve - ha Szaitó úr nem volt a közelben, nem rejtettem véka alá, hogy tudok japánul. Továbbá rájöttem, hogy mégse volt felesleges bemagolni a Jumimoto-listát: nemcsak hogy azonosítani tudtam a legalacsonyabb beosztású dolgozót is, hanem arra is felhasználhattam a kézbesítést, hogy ha időszerű volt, kinek-kinek boldog születésnapot kívánjak (vagy a házastársának, gyermekének).

Meghajolva, mosolyogva mondtam:

- Parancsoljon, Siranaj úr, íme a postája. Boldog születésnapot kívánok a kis Josirónak, aki ma hároméves.

A meggratuláltak eltátották a szájukat.

Az önként vállalt munka sok időmet lekötötte, mert az egész vállalatot be kellett járnom, mind a két emeletet. A targoncát tolvá kellemes biztonságban éreztem magam, és folyton liftezhettem. Nagyon szerettem le-föl liftezni, mert pont mellette volt egy hatalmas ablak, helyesebben üvegfal. Azt játszottam, hogy „levetem magam a kilátásba”. Odanyomtam az orrom az üveghez, és képzeletben zuhantam. A város olyan mélyen volt alattam, hogy mielőtt becsapódtam volna a földre, rengeteg dologban gyönyörködhettem.

Megtaláltam a hivatásomat. A szellemem kivirult az egyszerű, hasznos, emberbaráti munkában, amely a szemlélődésre is módot adott. Szerettem volna egész életemben ezt csinálni.

Szaitó úr az irodájába kéretett. Megérdemelt fejmosást kaptam: a kezdeményezés súlyos bűnébe estem. Úgy ruháztam magamra egy funkciót, hogy még csak előjáróim engedélyét se kértem. Súlyosbító körülmény, hogy a vállalat igazi kézbesítője, akinek délután kezdődik a munkaideje, az idegösszeroppanás szélére került, mert azt hiszi, hogy el akarják bocsátani.

- Elorozni valaki munkáját, az nagyon rossz cselekedet - mondta teljes joggal Szaitó úr.

Élszomorított, hogy ilyen hamar vége szakad a sokat ígérő karriernek. Továbbá ismét felmerült a kérdés: és mit csináljak az időmmel?

Támadt egy ötletem, amit nagy együgyűségemben ragyogónak találtam: keresztül-kasul bejárván ajumimotót, felfigyeltem rá, hogy minden íróasztalon több naptár is van, de általában nincsenek beállítva: vagy a kis piros keret nincs a megfelelő napra csúsztatva, vagy még az előző hónap lapja van elől.

Ezúttal nem mulasztottam el, hogy engedélyt kérjek:

- Beigazíthatom a naptárakat, Szaitó úr?

Óvatlanul igent mondott. Úgy ítélt, hogy szakmám van.

Reggel végigjártam az irodákat, és a megfelelő helyre toltam a kis piros keretet. Ime a beosztásom: naptárbeállító-tovább- hajtó vagyok.

Lassanként ajumimoto alkalmazottai is felfigyeltek a ténykedésemmre. És növekvő derűvel szemlélték.

- Jól van? - kérdezték. - Hogy bírja ezt a kimerítő munkát?

- Hát nem könnyű - válaszoltam mosolyogva. - Vitaminokat szedek.

Szerettem a munkámat. Megvolt az a hátránya, hogy kevés időt vett igénybe, viszont liftezhettem, tehát levethettem magam a kilátásba. Ráadásul szórakoztattam a közönséget.

E tekintetben akkor értem a csúcsra, amikor márciusból áprilisba fordult a naptár. Aznap nemcsak a piros keretet kellett előreigazítani, hanem el kellett fordítani (sőt letépni) a február lapot.

Az irodisták úgy fogadtak, ahogy egy sportolót szokás. Széles szamurájtaglejtéssel gyilkoltam le a februárokat, könyörtelen viadalt mimelve a behavazott Fudzsi nagy fényképével, amely a Jumimoto-naptár a havi lapját díszítette. Aztán elhagytam a harc terepét, elcsigázva, de a győztes viador méltóságteljes büszkeségével, az elbűvölt szurkolók banzája közepette.

Dicsőségem híre Szaitó úr fülébe jutott. Arra számítottam, hogy hatalmas letolást kapok, amiért bohóckodtam. Jónak láttam, ha felkészülök a védekezésre:

- Engedélyezte, hogy beigazítsam a naptárakat - mondtam, még mielőtt kitöltötte volna rajtam a dühét.

De nem dühösen válaszolt, csak a szokásos elégedetlenség volt a hangjában:

- Igen. Folytathatja. De ne adjon elő magánszámot: elvonja az alkalmazottak figyelmét.

Csodálkoztam a büntetés enyhességén.

- Fénymásolja le ezt nekem! - Szaitó úr hatalmas A/4-es papírköteget nyomott a kezembe. Volt vagy ezer lap.

Betettem a csomagot az automata fénymásolóba, s az példás sebességgel és lekötelezően készségesen végrehajtotta a feladatot. Vittem felettesemnek az eredetét meg a másolatot.

Visszahívott:

- A fénymásolat egy kicsit ferde - mutatott egy lapra. - Csinálja újra!

Visszamentem a fénymásolóhoz; gondoltam, biztosan rosszul tettem be a lapokat a kazettába. Ezúttal rendkívül gondosan jártam el: az eredmény hibátlan. Vittem alkotásomat Szaitó úrnak.

- Már megint ferde - mondta.

- Nem igaz - méltatlankodtam.

- Rettenetes gorombaság ilyet mondani egy felettesnek.

- Bocsásson meg! Nagyon vigyáztam, hogy tökéletes legyen a fénymásolat.

- De nem tökéletes. Nézze!

Mutatott egy lapot: én hibátlannak láttam.

- Mi a hiba?

- Ez, ni! Nem egészen párhuzamos a lap szélével.

- Ez nem párhuzamos?

- Ha mondom! - a szemétkosárba dobta a papírköteget. - Automata üzemmódban csinálta?

- Hát persze.

- Akkor megvan a magyarázat. Nem automata üzemmódban kell csinálni. Nem elég precíz.

- Szaitó úr! Ha nem az automata adagolóval csinálom, órákba telik, mire végzek.

- Na és? - mosolyodott el. - Hiszen elfoglaltságot akart, nem?

Aha! Szóval ez a büntetés a naptárügy miatt.

Odatelepedtem a fénymásolóhoz, mint gályarab az evezőhöz.

Minden egyes laphoz felemelni a fedelet, aprólékos gonddal behelyezni a másolandó lapot, megnyomni a gombot, megvizsgálni az eredményt. Háromkor kezdtem a kényszermunkát. Hétkor még nem végeztem. Közben jöttek-mentek az alkalmazottak; ha több mint tíz lap másolnivalójuk volt, tisztelettel megkértem őket, hogy ha nem esik nehezükre, használják a folyosó túlsó végén lévő gépet.

Néztem, mit másolok. Fuldokoltam a nevetéstől: a Szaitó úr golfklubjának működési szabályzata volt.

Egy percre rá viszont sírnivaló kedvem lett a gondolatra, hogy hány ártatlan fát pocsékol el a felettesem, csak hogy engem móresre tanítson. Magam előtt láttam gyerekkorom japán erdeit: jávorfákat, japán cédrusokat és páfrányfenyőket taroltak le csak azért, hogy megbüntessék az én jelentéktelen személyemet. És eszembe jutott, hogy Fubuki vezetékneve azt jelenti, erdő.

Akkor jött oda Tensi úr, aki a tejtermékrészleg vezetője volt, ugyanolyan rangban, mint a könyvelőséget irányító Szaitó úr. Csodálkozva néztem rá: hogyhogy ilyen fontos beosztású ember nem valamelyik beosztottjával másoltat?

- Nyolc óra van - válaszolt néma kérdéseimre. - Minden munkatársam

hazament... Mondja! Miért nem az automata adagolót használja?

Alázatosan mosolyogva megmagyaráztam, hogy Szaitó úr személyes utasítására cselekszem így.

- Értem - mondta sokat sejtetően. Elgondolkozott, aztán azt kérdezte: - Maga belga, ugye?

- Igen.

- Nahát! Remek. Van egy nagyon érdekes üzleti tervem Belgiummal. Vólna kedve tanulmányozni a kérdést?

Ugy néztem rá, mint a Megváltóra. Elmondta, hogy egy belga szövetkezet újfajta eljárást dolgozott ki a vaj zsírtartalmának csökkentésére.

- Én hiszek a zsírszegény vajban - mondta. - Az a jövő.

- Mindig is így gondoltam - rögtönöztem véleményyt.

-Jöjjön be holnap az irodámba!

Mámorosan fejeztem be a fénymásolást. Megnyílik előttem a pálya!

Letettem az A/4-es papírköteget Szaitó úr asztalára, és győzelmesen elvonultam.

Másnap, mihelyt beértem ajumimotoába, Fubuki félénken azt mondta:

- Szaitó úr azt üzeni, hogy csinálja újra a fénymásolást. Szerinte ferde.

Felnevettem, és megmagyaráztam a kolléganőmnek, hogy a főnökünk, a jelek szerint, milyen kisdéd játékot űz velem.

- Biztos vagyok benne, hogy meg se nézte az új fénymásolatot. Laponként csináltam, és minden lapot hajszálpontosan beállítottam. Nem is tudom, hány órába telt... na és miért? A golfklubja szabályzataért!

Fubuki szelíden méltatlankodva fejezte ki együttérzését:

- Kínozza magát.

Megnyugtattam:

- Nem számít. Mulattat a dolog.

Visszamentem a fénymásolóhoz, amelyet már kezdtem kiismerni, és rábízta a munkát az adagolóra: meg voltam győződve róla, hogy Szaitó úr úgy fogja meghozni az ítéletet, hogy egy pillantásra sem méltatja a munkámat. Meghatva gondoltam Fubukira, és mosolyogtam: „Milyen kedves! De jó, hogy itt van nekem!”

Valójában kapóra jött Szaitó úr újabb parádriposztja: előző nap több mint hét órát töltöttem vele, hogy laponként lemásoljam az ezer lapot. Tehát tökéletes alibim van azokra az órákra, amelyeket ma Tensi úr irodájában fogok tölteni. Az automata adagoló tíz perc alatt elvégezte a munkámat. A hónom alá csaptam a paksamétát, és rohantam a tejtermékrészlegbe.

Tensi úr megadta a belga szövetkezet adatait, és így folytatta:

- Minden részletre kiterjedő, alapos jelentést szeretnék az új zsírszegény vajról. Üljön nyugodtan Szajtama úr asztalához, üzleti úton van.

Tensi azt jelenti, hogy „angyal”, s én azt gondoltam: tökéletesen illik hozzá e név. Nemcsak hogy esélyt biztosít nekem, de ráadásul egyetlen útbaigazítást se ad, vagyis szabad kezet kapok, ami Japánban ugyancsak ritka. És úgy

kezdemenyezett, hogy senkinek se kérdezte meg a véleményét, vagyis nagy kockázatot vállalt.

Pontosan tudtam ezt. És rögtön határtalan odaadást éreztem Tensi úr iránt, olyan odaadást, amelyet minden japánnak éreznie kell a felettese iránt, és amilyenre én képtelen voltam Szaitó úr és Omocsi úr iránt. Tensi úr egy csapásra vezérem és parancsolom lett, kész voltam az utolsó leheletemig harcolni érte, akár egy szamuráj.

Belevetettem magam a zsírszegényvaj-hadműveletbe. Az idő- eltolódás miatt nem telefonálhattam azonnal Belgiumba, ezért első lépésként nyomozást folytattam a japán fogyasztó- védelmi szervezetek, az egészségügyi minisztérium és egyéb hatóságok körében: hogy változnak a lakosság vaj fogyasztási szokásai, és a változásoknak milyen hatásuk van országos szinten a koleszterinszintre.

A vizsgálatból kiderült, hogy a japán ember egyre több vajat eszik, és hogy a kóros kövérség meg az érrendszeri betegségek előretörnek a felkelő nap országában.

Alkalmas időben máris hívtam a kis belga szövetkezetét. Úgy meghatott az ízes tájszólás a vonal túlsó végén, mint még soha. Honfitársam hiúságát legyezgette, hogy Japánból hívják, és tökéletes hozzáértésről tett tanúbizonytságot.

Tíz percre rá húszoldalas francia nyelvű faxot kaptam, benne az új vajzsírcsökkentési eljárás, amelynek a szövetkezet a jog- tulajdonosa.

Az évszázad jelentését írtam meg. Piacelemzéssel kezdtem: japán vaj fogyasztás, a növekedés 1950 óta és vele párhuzamosan a mértéktelen vajzsírfelhasználással összefüggő egészség- ügyi zavarok alakulása. Ezután leírtam a régebbi zsírcsökkentő eljárásokat, az új belga technikát és annak jelentékeny előnyeit stb. Mivel angolul kellett megírnom a jelentést, hazavittem a munkát: szükség volt a szótárra a szakkifejezések miatt. Nem aludtam az éjszaka.

Másnap két órával korábban bementem ajumimotozóba, legépeltem a jelentést, átadtam Tensi úrnak, és munkakezdésre ott voltam a posztomon, a könyvelésen.

Szaitó úr azonnal magához rendelt.

- Megvizsgáltam a fénymásolatot, amit tegnap este az asztalomon hagyott. Van bizonyos fejlődés, de még nem tökéletes. Csinálja újra!

És a szemétkosárba dobta a paksamétát.

Fejet hajtottam, és engedelmeskedtem. Nehezen álltam meg nevetés nélkül.

Tensi úr a fénymásolónál talált rám. Olyan melegen gratulált, amennyire csak a kötelezően tartózkodó udvariasság megengedte:

- A jelentése kiváló, és hihetetlenül gyorsan megírta. Óhajtja, hogy az értekezleten jelezzem, hogy ki a szerző?

Ritka nagylelkűségről tett tanúságot: hajlandó lett volna szakmai hibát elkövetni, ha óhajtom.

- A világért se, Tensi úr! Az magának is, nekem is ártana.

- Igaza van. Hanem felvethetném Szaitó úrnak és Omocsi úrnak, hogy hasznát tudnám venni magának. Mi a véleménye, Szaitó úrnak nem lesz kifogása ellene?

- Dehogyan lesz! Nézzé ezt a halom fölösleges fénymásolatot, amit csak azért csináltat velem, hogy minél tovább távol tartson az irodától! Nyilvánvaló, hogy szabadulni akar tőlem. Boldog lesz, ha maga alkalmat ad neki rá: nem bír elviselni.

- Akkor tehát nem veszi zokon, kisasszony, ha elorzom a jelentése szerzőségét?

El voltam ámulva a viselkedésétől; nem lett volna kötelező ilyen figyelmesnek lennie egy magamfajta kis senkivel.

- Ugyan, Tensi úr, nagy megtiszteltetés nekem, hogy vállalja a szerzőséget.

Kölcsönös nagybecsüléssel váltunk el egymástól. Bizalommal néztem a jövőbe. Hamarosan véget érnek a Szaitó úr által rám mért röhejes gyötrelmek, a szüntelen fénymásolás meg a második anyanyelvem tilalma.

Néhány napra rá kitört a tragédia. Berendeltek Omocsi úr irodájába; gyanútlanul mentem be, fogalmam se volt, mit akar.

Beléptem az alelnök barlangjába. Már ott ült Tensi úr. Felém fordult és rám mosolygott: ilyen emberséges mosolyt soha életemben nem láttam. Az volt abban a mosolyban: „Borzalmas megpróbáltatást fogunk megélni, de együtt fogjuk megélni.”

Azt hittem, tudom, milyen egy igazi ledorongolás. A következő percek megvilágították előttem tudatlanságomat. Omocsi úr eszeveszetten üvöltözött velünk. Ma se tudom eldönteni, mi volt a rosszabb, a tartalom vagy a forma.

A tartalom hihetetlenül sértő volt. Sorstársam meg én a legváltozatosabb szidalmakat kaptuk: árulók voltunk, senkiháziak, kígyók, gazemberek és - a becsmérlés netovábbja - individualisták.

A forma a japán történelem számos mozzanatára fényt derített: hogy a gyűlöletes ordítózás abbamaradjon, bármi szörnyűségre hajlandó lettem volna - előzőleni Mandzsúriát, úzóbe venni ezer és ezer kínait, öngyilkosságot követni el a császár nevében, egy amerikai rombolóra zuhanni a gépemmel, sőt talán még arra is, hogy két Jumimoto társaságnak dolgozzam.

Az volt a legelviselhetetlenebb, hogy látnom kellett, amint megalázzák miattam a jótevőmet. Tensi úr intelligens és lelki- ismeretes ember volt, a körülmények ismeretében vállalt nagy kockázatot értem. Semmi személyes érdek nem vezette, színtiszta altruizmusból cselekedett. Jósága jutalmául meghentergették a sárban.

Igyekeztem példát venni róla: lehajtotta a fejét és meg-meg- rogyasztotta a vállát. Az arcán alázat és szégyen. Utánoztam. De egyszer csak azt mondta neki a kövér:

- Mindig is az volt a célja, hogy szabotálja a vállalatot.

Nagyon gyorsan végiggondoltam a dolgokat: nem szabad, hogy ez a szerencsétlen eset derékba törje védangyalom pályafutását. Az alelnöki ordítás zúgó habjaiba vettem magam:

- Tensi úr nem akarta szabotálni a vállalatot. Én könyörögtem ki, hogy bízson rám egy ügyet. Egyedül én tehetek róla.

A szemem sarkából láttam, hogy sorstársam rémulten mered rám. Azt olvastam a tekintetében: „Hallgasson, az isten szerelmére!”- de későn.

Omocsi úrnak elakadt a szava, aztán odajött elém, és bele- üvöltötte a képembe:

- Maga védekezni merészel!
- Nem, dehogy, vádolom magam, minden felelősség az enyém. Én, egyedül én érdemiek büntetést.
- Maga védeni merészeli ezt a kígyót!
- Tensi úr nem szorul a védelmemre. A vádjai hamisak.

Láttam, hogy jótevőm lehunyja a szemét, és tudtam, hogy jóvátehetetlent követtem el.

- Azt meri állítani, hogy amit mondok, az nem igaz? A maga gorombasága minden képzeletet felülmúl.
- Soha nem mernék effélet állítani. Én csak úgy gondolom, hogy Tensi úr valótlanságot mondott magának, hogy megmentse a büntetéstől.

A sorstársam bizonyára úgy vélte, hogy ennél rosszabb már úgyse jöhet, mindenesetre átvette a szót. A világ minden fájdalma ott remegett a hangjában:

- Könyörgök, bocsásson meg neki, nem tudja, hogy mit beszél, európai, fiatal, nincs semmi tapasztalata. Védhetetlen hibát követtem el. A szégyenem határtalan.
- Igen, amit maga tett, arra nincs mentség! - ordított a kövér.
- Nem tagadva hibáimat, meg kell jegyeznem, hogy Amélie-szan igen kiváló jelentést készített, még hozzá bámulatosan gyorsan.
- Nem ez a kérdés. Szajtama úrnak kellett volna elvégeznie a munkát.
- Üzleti úton volt.
- Meg kellett volna várni, hogy visszajöjjön.
- Az új zsírszegény vaj valószínűleg nem csak a mi érdeklődésünket keltette föl. Mire Szajtama úr megjön és elkészíti a jelentést, lehet, hogy megelőztek volna bennünket.
- Nocsak! Ezt úgy értem, hogy nincs meglegedve Szajtama úr munkájával?
- Szajtama úr kiváló munkát végez. De nem tud franciául, és nem ismeri Belgiumot. Sokkal több akadályt kellett volna leküzdenie, mint Amélie-szannak.
- Elég! Nyugati emberhez illik ez a szégyenletes pragmatizmus. „Egy kicsit erős, hogy ezt arcátlanul előttem mondja” - gondoltam.
- Bocsásson meg, hogy ilyen szégyenletesen nyugati vagyok! Hibát követtünk el, ez igaz. De haszon is származhat a gáztettünkből, elvégre...

Omocsi úr olyan rémisztően meredt rám, hogy nem tudtam befejezni a mondatot.

- Na, idehallgasson! Figyelmeztetem, ez volt az első és utolsó jelentése. Nagyon rossz helyzetbe hozta magát. Kifelé! Látni se akarom.

Nem kellett kétszer ordítania. A folyosóról hallottam a hústorony üvöltözését és az áldozat bűnbánó hallgatását. Végre nyílt az ajtó, és Tensi úr kijöhetett. A szidalmaktól letaglózva mentünk a konyhába.

- Bocsásson meg, hogy belerángattam ebbe a históriába - szólalt meg nagy sokára.

- Jaj, nehogy mentegetőzzön, Tensi úr! Örök életemben hálás leszek magának. Maga itt az egyetlen, aki esélyt adott nekem. Ez nagyon bátor és nagylelkű dolog volt. Eleve tudtam, de most, hogy láttam, mit kapott a fejére, most még jobban tudom. Túlértékelté őket: nem lett volna szabad megmondania, hogy én csináltam a jelentést.

Hökkenten nézett:

- Nem én mondtam meg. Ahhoz tartottam magam, amit megbeszéltünk, és azt terveztem, hogy diszkréten ejtek szót Haneda elnök úrnak a maga szerepéről, az lett volna az egyetlen esély, hogy elérjek valamit. Omocsi úrnak szólni, az a biztos katasztrófa.

- Akkor biztosan Szaitó úr szólt az alelnöknek. Milyen hülye szemét! Megszabadulhatott volna tőlem, de akkor én is jól jártam volna, úgyhogy muszáj volt neki...

- Ne mondjon sok rosszat Szaitó úrról! Jobb ember, mint gondolná. És nem ő jelentett fel bennünket. Láttam a feljelentő levelet Omocsi úr asztalán, láttam, hogy ki írta.

- Szajtama úr?

- Nem. Ragaszkodik hozzá, hogy megmondjam?

- Ragaszkodom!

Sóhajtott.

- Mori kisasszony aláírása van a levélen.

- Fubuki? Nem, az nem lehet.

Sorstársam hallgatott.

- Nem hiszem el - mondtam. - Nyilván az a gyáva féreg Szaitó írta velem a levelet; ahhoz sincs mersze, hogy maga jelentsen fel: utasítást ad a besúgásra.

- Rosszul ítéli meg Szaitó urat. Meg van félemlítve és komplexusos, egy kicsit korlátolt, de nem rossz ember. Biztos, hogy nem szolgáltatott volna ki bennünket az alelnök dühének.

- Fubuki képtelen ilyen gonoszságra. - Tensi úr megint csak sóhajtott. - Miért követett volna el ilyesmit? Gyűlöli magát?

- Dehogy! Nem ellenem csinálta. Mindent összevetve magának jobban árt ez az ügy, mint nekem. Én semmit se vesztek vele. Magának viszont hosszú-hosszú időre csökkentek az esélyei, hogy előbbre jusson.

- Nem értem! Fubuki kezdettől fogva jóindulatot mutatott irántam.

Igen. Mindaddig, amíg abból állt a maga munkája, hogy naptárt állít és
- golfklubszabályzatot másol.

- De hiszen nem kell attól félnie, hogy kitúrom a helyéből!

- Nem. Nem is fél tőle.

- Hát akkor mért jelentett föl? Miért zavarta, hogy esetleg átkerülök
magához?

- Mori kisasszony évekig szenvedett, hogy megkapja azt a beosztást, amelyet
most betölt. Hihetőleg elfogadhatatlannak tartotta, hogy maga még csak tíz
hete van ajumimoto társaságnál, és máris ugyanolyan rangba kerüljön.

- Nem tudom elhinni. Ez annyira hitvány dolog volna tőle!

- Én csak azt mondhatom, hogy csakugyan nagyon-nagyon sokat kellett
eltűrnie az első években.

- És emiatt azt akarná, hogy nekem se legyen jobb? Szánalmas! Beszélnem
kell vele.

- Biztos benne?

- Persze. Csak úgy lehet megoldani a dolgokat, ha beszélünk róluk.

- Még nincs egy órája, hogy beszélt Omocsi úrral, amikor szitkokkal
halmozott el bennünket. Gondolja, hogy attól megoldódtak a dolgok?

- Egy biztos: ha nem beszélünk a problémáról, esély sincs rá, hogy
megoldjuk.

- Szerintem legalább ennyire biztos: ha beszélünk a problémáról, nagy a
kockázata, hogy elmérgesedik a helyzet.

- Nyugodjon meg, magát nem fogom belekeverni. De beszélnem kell
Fubukival. Különben megpukkadok.

Mori kisasszony egy kicsit csodálkozva, de udvariasan fogadta, hogy
beszélni szeretnék vele. Jött utánam. A gyűlésterem üres volt. Leültünk.

Szelíden és kimérten fogtam hozzá:

- Azt hittem, barátok vagyunk. Nem értem.

- Mit nem ért?

- Csak nem tagadja, hogy feljelentett?

- Nincs semmi tagadnivalóm. A szabályzat szerint jártam el.

- A szabályzat fontosabb magának, mint a barátság?

- Túlzás barátságról beszélni. Én inkább azt mondanám: munkatársi jó
viszony.

- Artatlan és nyájas nyugalommal mondta ki e borzalmas mondatokat.
- Értem. Gondolja, hogy az után, amit csinált, megmarad köztünk a jó viszony?
 - Ha bocsánatot kér, én nem tartok haragot.
 - Nem mondom, Fubuki, humora, az van.
 - Hihetetlen. Úgy viselkedik, mintha maga volna a sértett, holott maga követett el súlyos hibát.
Elkövettem azt a hibát, hogy a válaszzal célba találtam:
 - Furcsa. Azt hittem, hogy a japánok nem olyanok, mint a kínaiak. - Értetlenül nézett. - Igen-igen. A feljelentgetés már a kommunizmus előtt is jellemző volt a kínaiakra. És a szingapúri kínaiak például egyenesen árulkodásra buzdítják a gyerekeiket. Azt hittem, a japánoknak fontos a becsület.
Megsértettem, és ez stratégiai hiba volt.
Elmosolyodott:
 - Úgy gondolja, abban a helyzetben van, hogy erkölcsi leckét adjon nekem?
 - Maga szerint, Fubuki, miért akartam beszélni magával?
 - Meggondolatlanságból?
 - El se tudja képzelni, hogy azért, mert békülni szeretnék?
 - Nincs akadálya. Kérjen bocsánatot, és máris szent a béke.
Sóhajtottam.
 - Maga okos és érzékeny. Miért tesz úgy, mintha nem értené?
 - Ne nagyképűsködjön! Maga nagyon könnyen kiismerhető.
 - Nagyszerű. Akkor nyilván megérti, hogy miért vagyok felháborodva.
 - Értem és helytelenítem. Nekem volna okom rá, hogy háborogjak a maga viselkedése miatt. Olyan posztra pályázott, amelyre semmi joga.

-Jó! Fogadjuk el, hogy nem volt jogom hozzá! Na és? Mit ártott az magának, hogy esélyt kapok?

- Én huszonkilenc éves vagyok, maga huszonkettő. Tavaly óta vagyok a mostani beosztásomban. Évekig küszködtem, mire idáig jutottam. Azt képzelem, hogy néhány hét alatt megszerezheti ugyanezt a rangot?

- Aha! Kell a lelkének, hogy én is megkínlódjam érte. Nem bírja elviselni, hogy másnak szerencséje legyen. Milyen gyerekes dolog!

Megvetően felnevetett:

- És ha valaki súlyosbítja a saját helyzetét, gondolja, hogy az érett gondolkodásra vall? Én a maga főnöke vagyok. Honnan veszi a bátorságot, hogy gorombáskodjon velem?

- Igen, a főnököm, tudom, hogy jobb lett volna, ha befogom a számat. De azt akartam, hogy tudja: nagyot csalódtam. Ugy fölnéztem magára!

- Én viszont nem csalódtam - mondta elegáns kis nevetéssel. - Merthogy én egy csöppet se becsültem magát.

Másnap reggel, amint beértem a Jumimoto-ba, Mori kisasszony közölte velem új beosztásomat:

- Nem kerül másik részlegbe, hiszen itt dolgozik a könyvelőségen.

Nevetnem kellett.

- Könyvelő? Én? Jó, hogy nem légtornász.

- Azt nem mondtam, hogy könyvelő lesz. Nem tartom képesnek rá - mondta szánakozó mosollyal.

Egy nagy fiókot mutatott és benne az utolsó hetek számláit. Aztán egy szekrényt, amelyben hatalmas regiszterek voltak, mindegyiken a Jumimoto tizenegy részlegének egy-egy betűjele.

- A munkája a lehető legegyszerűbb lesz, úgyhogy a képességeinek megfelelő magyarázta Fubuki pedagógusi komolysággal. - Először dátum szerint sorba rakja a számlákat. Azután meghatározza, hogy melyik részleghez tartoznak. Vegyük például ezt: tizenegymillió finn ementáliért... nicsak, milyen mulatságos véletlen, ez pont a tejtermékrészleghez kerül. Fogja a TT jelű számlakönyvet, és a megfelelő rubrikába beírja a dátumot, a cég nevét és az összeget. Miután jegyzékbe vette és besorolta a számlákat, beteszi őket ebbe a fiókba.

El kellett ismernem, hogy csakugyan nem nehéz feladat.

- Nincs számítógépesítve? - csodálkoztam.

- De igen. A hónap végén Unadzsi úr számítógépre viszi a számlákat. Neki már csak át kell másolnia a maga munkáját, nagyon kevés ideje fog rámenni.

Az első napokban nem mindig tudtam, melyik számlakönyvbe kell bevezetnem az adatot. Meg-megkérdeztem Fubukit, és ő ingerült udvariassággal válaszolt.

- Mi a Reming Ltd.?

- Színesfémek. SzF részleg.

- Gunzer GmbH?

- Vegyi termékek. VT.

Hamar megtanultam a cégeket, és hogy melyik hová tartozik. Egyre könnyebbnek tetszett a feladat. Abszolút unalmas volt, ami nem volt ellenemre, mert legalább mással foglalhattam le a szellememet. Miközben jegyzékbe vettem a számlákat, felfelnéztem, és feljelentőm gyönyörűség orcáját csodálva ábrándoztam.

Teltek-múltak a hetek, és én egyre nyugodtabb lettem. Úgy neveztem ezt az állapotot: számlázó derű. Nem volt nagy különbség a középkori kódexmásolás meg az én munkám közt:

naphosszat róttam a betűket és számjegyeket. Az agyam soha életében nem volt ilyen kevésbé igénybe véve, és csodálatos békét talált a tétlenségben. A számlakönyvek zenje volt ez. Azon kaptam magam, hogy semmi kivetnivalót nem találnék benne, ha ennek a kéjes butulásnak kellene szentelnem földi létem negyven esztendejét.

Milyen ostobaság volt egyetemi tanulmányokat folytatnom! Hiszen lám, az én legkevésbé sem intellektuális elmém a repetitív bambaságban teljesedik ki igazán. Most már tudtam: valamelyik szemlélődő rendben volna a helyem. Számokat skribálni a szépséget nézegetve: ez maga a boldogság.

Fubukinak igaza volt, utat tévesztettem Tensi úrral. Bajjal jár a vaj, kár volt megírnom azt a jelentést. Nem a hódítók fajtájából vagyok én, hanem a kegyelem vonatát váró, számlavirágos réten legelésző tehenekéből. Milyen jó is góg és értelem nélkül élni! Téli álomba merültem.

A hónap végén jött Unadzi úr, és számítógépre vitte a munkámat. Két nap alatt bemásolta szám- és betűoszlopaimat. Röhejesen büszke voltam, amiért hasznos szem lehettem a láncban.

Úgy hozta a véletlen - vagy a végzet? -, hogy a VT jelzetű számlakönyvet hagyta utoljára. Amiként az első tíz könyv esetében, most is gépiesen zongorázott a számítógép billentyűzetén. Egyszer csak felkiáltott:

- Nem! Ez nem lehet igaz!

Lázasan lapozta a számlakönyvet. Aztán nevetőgörcsöt kapott; a csukladozó kacagás hamarosan szaggatott csuklássá fajult. Az irodaterem negyven dolgozója döbbenten nézett rá.

Roszzat sejtettem.

Fubuki felpattant, odaszaladt. Unadzsi úr visítva nevetve mutogatott valamit a számlakönyvben. Fubuki felém fordult. Nem ragadt át rá a kollégája kóros jókedve. Sápadtan odaszólított:

- Mi ez? - kérdezte, és az egyik kifogásolt sorra mutatott.

Elolvastam.

- Ez a GmbFI egyik számlája, amelyiknek a kelte...

- A GmbH-nak? A GmbH-nak! - dühöngött Fubuki.

A könyvelőség negyven alkalmazottjából kitört a nevetés. Nem értettem.

- Meg tudná mondani nekem, hogy mi a GmbH? - kérdezte karját összefonva a főnököm.

- Német vegyi cég, amelyikkel sok üzletet kötünk.

Harsogó nevetés.

- Nem vette észre, hogy a GmbH előtt mindig van egy vagy több szó? - folytatta Fubuki.

- De igen. Gondolom, a leányvállalatai neve. Nem akartam fölösleges részletekkel terhelni a számlakönyvet.

Még a kedélytelen Szaitó úr is szabadjára engedte jókedvét. Egyedül Fubuki nem nevetett. A fojtott dühtől eltorzult az arca. Ha teheti, megpofoz. Metsző hangon vetette oda:

- Ostoba! Tanulja meg, hogy a GmbH azt jelenti németül: korlátolt felelősségű társaság. Kft., S.A., Ltd. Semmi közük egymáshoz a cégeknek, amelyeket maga GmbH néven briliánsan összevegyített. Ez pont ugyanaz, mintha minden amerikai, angol és ausztrál üzleti partnerünket úgy nevezné meg, hogy ltd. Rengeteg időnkbe telik, hogy helyrehozzuk a hibáit.

A lehető legbutább védekezést választottam:

- Ah, ezek a németek! Micsoda ötlet ilyen hosszú rövidítést választani arra, hogy kft.?

- Ó, persze! A németek tehetnek róla, hogy maga ostoba!

- Nyugodjon meg, Fubuki, nem tudhattam, hogy...

- Nem tudhatta? A hazája határos Németországgal, és mégse tudhatta, amit mi, a Föld túlsó felén, mi tudunk?

Majdnem kicsúszott a számon, hogy Belgium határos Németországgal, és Japán mégis közelebb volt hozzá a világháborúban. Szerencsére megtartottam magamnak a hülye megjegyzést, és legyőzve lesunytam a fejem.

- Na! Ne álldogáljon itt! Hozza a számlákat, amelyeket végtelen bölcsességében egy hónap alatt a vegyi termékekhez sorolt!

Ahogy kinyitottam a fiókot, kis híján elnevettem magam: áldásos tevékenységem eredményeképpen a vegyi termékek iratrendezője elképesztő méreteket öltött.

Munkához láttunk, Unadzsi úr, Mori kisasszony meg én. Három napunkba telt, mire rendbe tettük a számlakönyvet. Már amúgy is odavolt a jó hírem, de akkor kitört a gyalázat. Az volt az első jel, hogy megrázkódott a derék

Unadzi kövér válla, hírül adva, hogy mindjárt kezdődik a hahotázás. A remegés áterjedt a mellkasára, aztán a gégéjére. Végül előtört a nevetés, és én lúdbőrös lettem tőle.

Fubuki máris dühtől sápadtan, azt kérdezte:

- Mit művelt *már megint*?

Unadzi úr mutatta a számlát meg a számlakönyvet.

Fubuki a tenyerébe rejtette az arcát. Hányingerem támadt a gondolatra, hogy mi vár rám.

Forgatták a lapokat, és megjelöltek egyes számlákat. Aztán Fubuki karon ragadott, és némán mutatta az összegeket, amelyeket összetéveszthetetlen írással bemásoltam.

- Ha négynél több nulla van egymás után, maga képtelen tisztességesen lemásolni a számot. Legalább egy nullát elvesz vagy hozzátesz.

- Nahát! Tényleg.

- Tisztában van vele, hogy ez mit jelent? Hogy hány hetünk fog rámenni, mire megtaláljuk és kijavítjuk a hibáit?

- Nem könnyű azzal a sok nullával...

- Hallgasson!

A karomnál fogva vonszolt kifelé. Bementünk egy üres irodába; Fubuki becsukta maga mögött az ajtót.

- Nem szégyelli magát?

- Nagyon sajnálom - nyögtem.

- Nem, egyáltalán nem sajnálja. Azt hiszi, megtéveszthet? Bosszúból követte el ezeket a minősíthetetlen hibákat.

- Esküszöm, hogy nem.

- Dehogyan. Annyira haragszik rám, amiért bejelentést tettem maga ellen az alelnöknél a tejtermékügy miatt, hogy elhatározta, nyilvánosan nevetségessé tesz.

- Magamat tettem nevetségessé, nem magát.

- Én vagyok a közvetlen főnöke, és mindenki tudja, hogy én bíztam meg a munkával. Tehát én felelek a maga tevékenységéért. Ezt maga is tudja. Olyan alantasan viselkedik, mint a többi nyugati: az egyéni hiúságát a társaság érdekei elé helyezi. Hogy bosszút álljon a maga iránti viselkedésemért, habozás nélkül szabotálta ajumimoto könyvelését, tudván tudva, hogy a vétke az én fejemre hull.

- Nem tudtam, és nem szándékosan követtem el a hibákat.

- Ugyan, ugyan! Nincs kétségem felőle, hogy maga nem valami okos. De nincs olyan ostoba ember a világon, aki képes ilyen ostoba hibákat csinálni.

- De van. Én.

- Hagyja abba. Tudom, hogy hazudik.

- A becsületszavamat adom, Fubuki: nem direkt másoltam rosszul a számokat.

- Becsület! Tudják is maguk, hogy mi a becsület!

Megvetően nevetett.

- Képzelse! Nyugaton is van becsület.
- Ó! És gondolja, hogy becsületére válik, ha gátlástalanul kijelenti magáról, hogy maga a világ legostobább embere?
- Nem hinném, hogy annyira ostoba volnék.
- Döntse el! Vagy áruló, vagy gyengeelméjű, harmadik eset nincs.
- De van, és az vagyok én. Vannak épeszű emberek, akikről kiderül, hogy nem képesek számoszlopokat lemásolni.
- Japánban nincsenek ilyen emberek.
- Ki vonja kétségbe a japán felsőbbrendűséget? - vágtam bűnbánó képet.
- Miért nem szólt, hogy a szellemi fogyatékosok kategóriájába tartozik? Akkor nem bíztam volna magára azt a munkát.
- Nem tudtam, hogy fogyatékos vagyok. Soha életemben nem másoltam számoszlopokat.
- Mindenesetre furcsa egy fogyatékoság. Számokat másolni, ahhoz igazán nem kell ész.
- Hát ez az! Azt hiszem, pont az a probléma a magamfajta emberekkel. Ha nincs igénybe véve az intelligenciánk, elalszik az agyunk. Emiatt csináltam a hibákat.
Fubuki arcáról végre eltűnt a harci düh.
- Az kell az intelligenciájának, hogy igénybe legyen véve? - álmélkodott. - Nahát, milyen különös!
- Nincs ebben semmi különös.
- Hát jó. Majd eltöprengek, hogy milyen munkával lehetne igénybe venni az intelligenciáját - mondta a főnöknőm, szemlátomást élvezve a szófordulatot.
- Segíthetek Unadzsi úrnak kijavítani a hibáimat?
- Isten őrizz! Már így is épp elég kárt okozott.
Nem tudom, mennyi idő kellett boldogtalan kollégámnak, hogy rendet tegyen a megpocsékolt számlakönyvekben. Azt viszont tudom, hogy Mori kisasszonynak két álló nap kellett hozzá, hogy szellemi színvonalamhoz megfelelőnek ítélt munkát találjon nekem.
Hatalmas iratrendező várt az asztalomon.
- Ellenőrizni fogja az útiköltség-elszámolásokat! - mondta Fubuki.
- Már megint könyvelés? Én figyelmeztettem, hogy alkalmatlan vagyok.
- Ennek semmi köze a könyveléshez. Ez a munka igénybe fogja venni az intelligenciáját - fűzte hozzá csúfondáros mosollyal. Kinyitotta az iratrendezőt. - Itt van például Siranaj úr elszámolása a düsseldorfi üzleti útja költségeiről. Minden számítását ellenőrizni kell, és ha jenre pontosan nem ugyanaz az eredmény jön ki, kifogást kell emelnie. Tekintve, hogy a számlák többsége márkában van, az aznapi árfolyam szerint kell jenre átszámolnia. Vigyázzon, az árfolyam mindennap változik.
Eletem egyik leghidércesebb időszaka kezdődött. Attól fogva, hogy megkaptam az új feladatot, megszűnt az idő, beköszöntött a kín

örökkévalósága. Egyszer, egyetlenegyszer sem sikerült nemhogy ugyanarra, de legalább hasonló eredményre jutnom, mint ami az ellenőrizendő elszámoláson szerepelt. Ha például az alkalmazott úgy számolt, hogy ajumimoto 93 327 jennel tartozik neki, akkor nekem 15 211 vagy 172 045 jen jött ki. Es hamarosan kiderült, hogy nálam kell keresni a hibát.

Az első nap végén azt mondtam Fubukinak:

- Nem hiszem, hogy képes leszek megfelelni a feladatnak.
- Pedig ez olyan munka, amelyik igénybe veszi az intelligenciáját - válaszolta engesztelhetetlenül.
- Nem megy - vallottam be szánalmasan.
- Majd belejön.

Nem jöttem bele. Kiderült, hogy elkeseredett erőfeszítéseim ellenére képtelen, abszolút képtelen vagyok elvégezni a számításokat.

A főnöknőm magához ragadta az iratrendezőt, hogy bebizonyítsa nekem, milyen egyszerű ez az egész. Kivett egy dossziét, és viharos sebességgel nyomogatta a számológépet, oda se nézett a gombokra. Nem egész négy perc alatt végzett:

-Jenre pontosan ugyanaz az összeg jött ki, mint Szajtama úrnak.

És lepecsételte az elszámolást.

Ujra nekiálltam a munkának, letaglózva a természet újabb igazságtalanságától. Szóval nekem tizenkét óra kevés volt ahhoz, amivel Fubuki három perc, ötven másodperc alatt játszi könnyedséggel végzett.

Nem tudom, hány nap múltával vette észre, hogy még egyetlen dossziét se ellenőriztem.

- Egyetlenegyed se! - ámult.
- Egyet se - mondtam, és vártam a büntetést.

De sajnós csak a naptárra mutatott:

- Ne feleddje, hogy a hónap végére ellenőrizni kell az úti elszámolásokat.

Jobb lett volna, ha ordítózik velem.

Teltek a napok. Pokoli volt: szünös-szüntelen számjegyek és tizedesvesszők zuhogtak rám, zavaros péppé sűrűsödtek az agyamban, és nem tudtam elkülöníteni egymástól őket. Egy szemész kezeskedett róla, hogy nem a szememmel van baj.

Ellenségeimmé váltak a számok, amelyeknek pedig világeletemben csodáltam püthagoraszi nyugodt szépségét. A számológép is ellenem fordult. Pszichomotorikus fogyatékoságaim sorában ott volt a következő: ha több mint öt percig kellett nyomkodnom a gombokat, olyan ragacsos lett a kezem, mintha sűrű krumplipürébe dugnám. Négy ujjam menthetetlenül mozgásképtelen lett, egyedül a mutatóujjam bírt felszínre törni és érte el a gombokat, de persze érthetetlenül lassan és ügyetlenül mindazok szemében, akik nem látták a burgonyamasszát.

Es mivel e jelenséget megtézte a számokkal kapcsolatos ritka butaságom, olyan látvány voltam a zsebszámológép fölé hajolva, amely méltán hökkentette meg az esetleges szemlélőt. Elhatalmasodott rajtam, hogy olyan ámulattal tekintettem minden új számra, ahogy Robinson csodálkozhatott,

amikor bennszülöttel találkozott az ismeretlen terepen; aztán zsibbadt kezem megkísérelte reprodukálni a számot a billentyűkön. Evégből a fejem ide-oda fordult a papír és a kijelző közt, nehogy véletlenül lemorzsolódjon egy tizedes vessző vagy egy nulla... és az a legfurcsább, hogy hiába volt az gondos ellenőrzés, kolosszális hibák fölött siklott el a tekintetem.

Egyszer, ahogy nyomorultul nyomkodtam a gombokat, felnéztem, és azt láttam, hogy a főnöknőm döbbenetesen figyel.

- Mi baja? - kérdezte.

Hogy megnyugtassam, felfedtem előtte a kezemet megbénító krumplipüré-szindróma lényegét. Azt hittem, hogy attól megennyhül irántam.

Bizalmas közlésemnek az a következtetés lett az egyetlen eredménye, amelyet kiolvashattam Fubuki gyönyörű szép szeméből: „Aha, most már értem: csakugyan szellemi fogyatékos. Ez mindent megmagyaráz.”

Közelgett a hónap vége, és az iratrendező ugyanolyan vastag volt, mint amikor megkaptam.

- Biztos, hogy nem szándékosan csinálja?

- Abszolút biztos.

- Sok ilyen, hm... ilyen magafajta van Belgiumban?

Én voltam az első belga, akivel életében találkozott. Fölhorgadt bennem a nemzeti gőg, és az igazat feleltem:

- Egyetlen belga sem olyan, mint én.

- Akkor jó. - Elnevettem magam. - Mi ebben a mulatságos?

- Sose mondták magának, Fubuki, hogy megalázó dolog durván bánni a szellemi fogyatékosokkal?

- De igen. Azt viszont nem közölték, hogy egy gyengeelméjű lesz a beosztottam. - Még harsányabban vihogtam. - Még mindig nem tudom, minek örül.

- Ez az egyik tünete a pszichomotorikus zavaromnak.

- Jobb lenne, ha a munkájára koncentrálna.

Huszonnyolcadikán bejelentettem elhatározásomat, hogy este nem megyek haza:

- Ha megengedi, itt tölteném az éjszakát a posztomon.

- A sötétben hatékonyabban működik az agya?

- Reméljük. Hátha az újabb kényszer hatására végre hadra fogható lesz.

Könnyen megkaptam az engedélyt. Nem volt ritka, hogy határidős munkák esetén az alkalmazottak bent töltsék az éjszakát.

- Gondolja, hogy egy éjszaka elég lesz?

- Biztos nem lesz elég. Úgy tervezem, hogy 31-éig nem megyek haza. -

Mutattam neki a hátizsákomat. - Minden itt van, amire szükségem lehet.

Mámoros érzés fogott el, amikor egyedül maradtam az irodában. Hamar elszállt a mámor, mert meg kellett állapítanom, hogy éjszaka sem működik

jobban az agyam. Megállás nélkül dolgoztam, de a munkadühnek nem volt eredménye.

Hajnali négykor gyorsan megmosakodtam és átöltöztem. Ittam egy erős teát, és visszatértem az őrhelyemre.

Hét órától jöttek az alkalmazottak. Fubuki egy órával később érkezett. Gyors pillantást vetett az ellenőrzött költség- elszámolások rekeszére, és látta, hogy változatlanul üres. Bólintott.

Ujabb álmatlan éjszaka. A helyzet nem változott. A koponyámban zavarosak maradtak a dolgok. És mégse voltam elkeseredve. Erthetetlen optimizmus töltött el, tett vakmerővé. Ugyannyira, hogy váltig folytatva a számolást, enyhén szólva nem helyenvaló előadásokat tartottam a főnökömnek:

- A maga nevében benne van a hó. Az én keresztnévem japán változatában az eső. Szerintem ez egy érdekes összefüggés. Ugyanaz a különbség köztünk, mint a hó és az eső közt. Mindamellett egy anyagból vagyunk.
- Csakugyan úgy véli, hogy van, amiben össze lehet hasonlítani magát és engem?

Nevettem. Az alváshiány miatt minden csekélységen nevettem. Néha megrohant a fáradtság és a csüggedés, de hamar visszatért a derű.

Danai da-korsóm szüntelenül megtelt számokkal, de lyukas agyamon minden kifolyt. A könyvelés Sziszüphosza voltam, és - akárcsak a mitológiai hős - sose veszítettem el a reményt; századszor, ezredszer is nekigyürkőztem a megoldhatatlan számtanpéldának. És tartozom magamnak vele, hogy megemlítem a csodát: ezerszer is tévedtem, ami leverő lett volna, mint a repetitív zene, ha nem lett volna más és más mind az ezer hiba: minden számításomnak más volt az eredménye. Ehhez már tehetség kellett.

Két összeadás közt fel-felnéztem, és csodálattal szemléltem azt a nőt, aki gályapadba ültetett. Elképesztett a szépsége. Csak a takaros frizurája szomorított, az, hogy középhosszú haja rezzenetlen ívbe merevedik, jelezve: „Én egy *executive woman* vagyok.” Gyönyörűséges játékot találtam ki: összekócoltam gondolatban. Megszabadítottam rabságából a hollófekete, fényes hajzatot. Anyagtalan ujjaim bámulatos mesterkéletlenséget varázsoltak neki. Néha nem bírtam magammal, és úgy összeborzoltam a haját, mintha egy örült, szerelmes éjszaka után volna. Felséges volt vad tépettségében.

Egyszer aztán Fubuki rajtakapott, amint éppen képzeletbeli fodrásmesterségemnek hódoltam.

- Mit néz így rajtam?

- Arra gondoltam, hogy japánul ugyanúgy mondják, hogy „haj” és „isten”.

- És azt is, hogy „papír” ezt se felejtse el. A papírra nézzen!

Zavarodottságom óráról órára súlyosbodott. Egyre kevésbé tudtam, hogy hol a határ, mi az, amit már nem volna szabad kimondanom. A svéd korona 1990. március 20-i árfolyamát kerestem, amikor a szám önhatalmúlag szólásra nyílt:

- Mi akart lenni kiskorában, Fubuki?

- Íjászbajnok.

- Illene magához. - Nem viszonzta a kérdésemet, így hát kérdés nélkül folytattam: - Én Isten akartam lenni kiskoromban. A keresztények Istene nagy i-vel. Ötéves korom körül rájöttem, hogy a tervem megvalósíthatatlan. Akkor egy kicsit alább adtam, és úgy döntöttem, hogy a Krisztus leszek. Elképzeltem a kereszthalálomat az egész emberiség szeme láttára. Hétéves koromban tudatára ébredtem, hogy az nem fog megtörténni velem. Szerényen elhatároztam, hogy mártír leszek. Sok éven át tartottam magam az elhatározáshoz. De az se ment.

- És aztán?

- A többit tudja: könyvelő lettem a Jumimotónál. Azt hiszem, ennél mélyebbre már nem süllyedhetek.

- Gondolja? - kérdezte furcsán mosolyogva.

Elkövetkezett a 30-áról 31-ére virradó éjszaka. Fubuki ment el utolsónak. Furcsálltam, hogy nem küld haza; hát nem napnál világosabb, hogy a munkám

századrészével se fogok végezni?

Egyedül maradtam. Ez volt a harmadik álmatlan éjszakám a hatalmas irodateremben. Nyomogattam a zsebszámológép gombjait, és egyre képtelenebb eredményeket kaptam.

És akkor csodálatos dolog történt velem: a szellemem átment a túlsó partra. Nem voltam többé lepányvázva. Felemelkedtem, lebegtem. Szabad voltam. Szabadabb, mint valaha. Ódamentem az üvegfalhoz. Messze alattam volt a kivilágított város. Letekintettem a Földre. Én voltam Isten. A mélybe vettem a testemet, megszabadultam tőle.

Elooltottam a neonokat. A város távoli fényei elég világosságot adtak. Kimentem a konyhába egy kóláért, felhajtottam. Visszaérve a könyvelés részlegébe, kifűztem a cipőm, lerúgtam. Felugrottam egy íróasztalra, s aztán asztalról asztalra ugráltam, ujjongva örömemben.

Olyan könnyű voltam, hogy lehúztak a ruhák. Egyenként levettem és szétszórtam őket. Meztelenül kézállásba lendültem... soha életemben nem tudtam kézen állni. Kézen jártam végig az összefüggő termeket. Végül elegáns guruló átfordulással és szökkenéssel a főnöknőm székében teremtem.

Isten vagyok, Fubuki. Még ha nem hiszel is bennem, Isten vagyok. Te parancsolsz, de az potomság. Én, én uralkodom. A hatalom nem érdek. Uralkodni, az annyival szebb! Fogalmad sincs a dicsőségemről. Jó dolog a dicsőség. Angyalok kürtzengetése a tiszteletemre. Sosem voltam olyan dicsőséges, mint ma éjjel. Hála neked. Ha tudnád, hogy az én dicsőségemen munkálkods!

Poncius Pilátus se tudta, hogy Krisztus megdicsőülésén munkálkodik. Volt az Olajfák hegyének Krisztusa, én meg a számítógépek Krisztusa vagyok. A számítógépek szálerdeje sötétlik körülöttem.

Nézem a számítógépedet, Fubuki. Nagy és gyönyörű! Olyan a homályban, mint egy húsvét-szigeti szobor. Elmúlt éjfél, péntek van, az én nagypéntekem; franciául Venus-nap, japánul aranynap és nemigen tudom, mi kapcsolatot találhatnék a zsidó-keresztény szenvedés, a latin gyönyör és a japán nemesfémimádat közt.

Amióta hátat fordítottam a világi létnek, és szerzetesnőnek szegődtem, megszűnt az idő, átalakult számológéppé, amelyen

hibáktól hemzsegő számokat pötyögtetek. Azt hiszem, húsvét van. Babel-tornyomból nézem az Ueno parkot, és havas fákat látok, virágzó cseresznyefákat... igen, biztosan húsvét van.

Amennyire a karácsony lehangol, annyira felderít a húsvét. Megdöbbenő, ha egy Isten csecsemővé változik. De ha egy szerencsétlen ürge Istenné változik, az mégis más. Atölelem Fubuki számítógépét, és csókokkal halmozom el. Én is egy szerencsétlen megfeszített vagyok. Azt szeretem a keresztre feszítésben, hogy az a vég. Véget érnek szenvedéseim. Annyi számot ütöttek belém, hogy már egy árva tizedesvesszőnek sincs hely. Karddal levágják a fejem, és semmit sem érzek többé.

Nagyszerű, ha tudja az ember, hogy mikor fog meghalni. Alaposan felkészülhet, és művészi alkotássá teheti az utolsó napot. Reggel jönnek a hóhérok, és én azt fogom mondani nekik: „Vétkeztem, öljetek meg! Teljesítetek utolsó kívánságomat: Fubuki végezzen ki! Csavarja le a fejemet, mint egy borsszóróét. Elfolyik a vérem: fekete bors. Vegyétek és egyétek; ez az én borsom, az új szövetségnek bors, amely sokakért kiontatik bűnöknek bocsánatára. Tüsszögni fogtok az én emlékezetemre.”

Megborzongok, fádom. Hiába szorítom magamhoz a számítógépet, nem melegít. Felöltözöm. Hogy még mindig vacog a fogam, lefekszem a földre, és magamra borítom a szemétkosarat. Elvesztem az eszméletemet.

Rám kiabálnak. Kinyitom a szemem, és szemetet látok. Becsukom a szemem.

Visszazuhanok az ájulásba.

Fubuki lány hangját hallom:

- Ez rávall. Szemetet szórt magára, hogy ne merjük felrázni. Érinthetetlené tette magát. Ilyen a természete. Nincs benne méltóság. Ha azt mondom neki, hogy buta, azt feleli, hogy még annál is rosszabb: szellemi fogyatékos. Nem bírja ki megalázkodás nélkül. Azt hiszi, hogy azzal lőtávolon kívül kerül. Téved.

Szeretném megmagyarázni, hogy csak azért csináltam, hogy ne fázzam. Nincs erőm beszélni. Jó meleg van a Jumimoto szennye alatt. Ujra elsötétül előttem a világ.

Magamhoz tértem. A gyűrött papírok, üdítősdobozok, kólában ázott csikkek alól a faliórára láttam; délelőtt tíz óra volt. Felálltam. Senki se mert rám nézni, csak Fubuki.

- Legközelebb, ha csövesnek óhajtja álcázni magát, ne a cégünknel tegye - mondta megvetően. - Ott a metró.

. Fogtam a hátizsákomat, és tántorogva szégyenemben kiosontam a mosdóba. Megmostam a fejem a csap alatt, átöltöztem. Mire visszaértem a helyemre, egy takarítónő már eltüntette tébolyom nyomait.

- Én akartam megcsinálni - mondtam zavartan.

- Igen - csapott le Fubuki -, arra talán képes lett volna.

- Gondolom, a költségelszámolások ellenőrzésére céloz. Igaza van, az csakugyan meghaladja a képességeimet. Ünnepelesen bejelentem:

feladom, nem tudom teljesíteni a feladatot.

- Nem siette el - jegyezte meg gunyorosan.

„Aha! Erről van szó. - gondoltam. - Azt akarta, hogy én mondjam ki. Hát persze. Így sokkal megalázóbb.”

- Ma este jár le a határidő - mondtam fennhangon.

- Adja ide az iratrendezőt! Húsz perc alatt végezett.

Egész nap úgy éreztem magam, mintha zombi volnék. Másnapos voltam. Az íróasztalomtól számítási hibákkal teli papírok borították. Egyenként szemétként dobtam őket.

De látva, ahogy Fubuki a számítógépén dolgozik, nehezen álltam meg nevetés nélkül. Láttam magam, ahogy meztelenül ülök a klaviatúrán, és karommal, lábammal ráfonódom a gépre. És most az ő ujjai futnak a billentyűkön. Most először támadt érdeklődés bennem az informatika iránt.

A néhány órás alvás a szemét alatt nem volt elég hozzá, hogy kitisztuljon a mértéktelen számfogyasztástól pépessé vált agyam. Egy helyben topogtam, egyre csak szellemi fogódzóim maradványát kerestem a romok alatt. Hanem valami csodálatos felüdülés máris bekövetkezett: végtelen hetek után most először nem nyomogattam a számológép gombjait.

Ujraismerkedtem a számok nélküli világgal. Ha van analfabetizmus, kellene, hogy legyen anaritmetika is, hogy néven lehessen nevezni a magamfajta tragédiáját.

Visszatértem a való világba. Különösnek tetszhet, hogy éjszakai tébolyom után a dolgok visszatértek a régi kerékvágásba, mintha mi sem történt volna. Igaz, senki sem látta, amint pucéran rohángálok a termekben, kézen járok, meg hogy tiszta erőből csókolgatok egy derék számítógépet. De hát mégiscsak úgy találtak, hogy szemétkosár tartalma alatt alszom! Más országban alighanem kirúgtak volna, ha így viselkedem.

Megvan ennek a sajátos magyarázata. A tekintélyelvű rendszerek a legelképezhetőbb devianciákat váltják ki az érintett honpolgárokból - és, ugyanezen okból, bizonyos toleranciát is a leghihetlenebb emberi furcsaságok iránt. Nem tudja, milyen az igazi különc, aki nem látott japán különcöt. Szemétként aludtam? Láttunk már különbet is. Japán olyan ország, ahol tudják, mit jelent „összeomlani”.

Iparkodtam újra hasznossá tenni magam. Bajosan tudnám szavakba önteni, milyen kéjjel főztem teát, kávé; gyógyír volt lelkemnek, szellememnek, hogy az egyszerű mozdulatok nem teszik próbára szegény agyamat.

Igen-igen diszkréten visszafoglaltam naptárfelelősi beosztásomat. Azon voltam, hogy folyton tevékenykedjem, annyira félttem, hogy megint bedugnak a számok közé.

És akkor, csak úgy, történt egy nagy esemény: találkoztam Istennel. Az ocsmány alelnök sört rendelt (biztosan úgy gondolta, hogy még mindig nem

elég kövér). Udvarias undorral felszolgáltam neki. Pont kijöttem a dagadt barlangjából, amikor nyílt a szomszédos iroda ajtaja, és ott álltam szemtől szembe az elnökkel.

Döböntek néztünk egymásra. Én azért, mert végre látnom adatott a Jumimoto istenét. Hogy ő miért, az kevésbé volt magától értetődő... tudja egyáltalán, hogy a világon vagyok? Igen, tudta, mert valami hihetetlenül szép és finom hangon így szólt:

- Maga bizonyára Amélie-szan,

Mosolygott, és kezét nyújtott. Úgy le voltam nyugözve, hogy egy árva hang se jött ki a torkomon. Haneda úr ötvenes férfi volt: vékony termet, rendkívül elegáns arcvonások. Jóság és harmónia áradt belőle. Olyan őszinte melegséggel nézett rám, hogy végképp megzavarodtam.

Elment. Ott maradtam egyedül a folyosón, moccanni se tudtam. Hogy lehet ilyen elnöke ennek a borzalmas helynek, ahol mindennap válogatott megaláztatásokat kell elszenvednem, ahol megvetés célpontja vagyok, hogy lehet az ura ennek a gyehennának egy ilyen felsőbbrendű lélek, ilyen csodálatos emberi lény?

Erthetetlen. A társaságnak, amelyet egy ilyen kiáltóan nemes szívű férfi vezet, kifinomult édennek kellett volna lennie, a képességek kibontakozása terepének, a megértés honának. Miért ez a rejtély? Lehetséges volna, hogy Isten a pokol ura?

Még mindig kábultan ácsorogtam, amikor egyszeriben választ kaptam a kérdésre. Nyílt a tagbaszakadt Omocsi ajtaja, és a fülemben harsogott a gyalázatos ember ordítása:

- Mi a fenét keres itt? Nem azért fizetjük, hogy a folyosón bóklásszon.

Íme a magyarázat: ajumimoto társaságnál az elnök az isten, az alelnök pedig a sátán.

Fubuki nem volt se isten, se ördög, ő japán nő volt.

Nem minden japán nő szép. De ha valamelyikük nekiszépül, nehezen találni párját.

Minden szépség megindító, de a japán szépség egyenesen szívbe markoló. Először is azért, mert a liliomszín bőr, a szelíd szem, a hasonlíthatatlan orrcimpa, az éles rajzolatú ajak, vagyis a vonások bonyolult, lágy szépsége önmagában is elhomályosítja a legsikerültebb arcokat is.

Továbbá azért, mert a japán nő viselkedése stilizálja a szépséget, és felfoghatatlan művészi alkotássá formálja.

Végül és legfőképpen azért, mert az a szépség, amely ellenállt annyi sok testi és szellemi sanyargatásnak, kényszernek, töretésnek, röhejes tilalomnak, dogmának, fojtogatásnak, szomorításnak, szadizmusnak, az elhallgatások és a megalázások közös erejének - az ilyen szépség a hősiesség csodája.

Nem mintha a japán nő áldozat volna, ugyan! Ha körülnézünk a Földön, igazán nem az ő helyzete a legmostohább. Nem lebecsülendő a hatalma: ezt én bátran kijelenthetem.

Nem; ha a japán nő csodálatot érdemel - márpedig érdemel hát azért, mert nem lesz öngyilkos. Zsenge gyerekkorától fogva összefognak az eszményképe ellen. Gipszet folytatnak az agyvelejébe: „Ha huszonöt éves korodra nem

mész férjhez, jó okod lesz rá, hogy szégyelld magad”, „ha nevensz, illetlenül viselkedsz” „ha az arcod érzelmét fejez ki, közönséges vagy”, „ha a legcsekélyebb utalást teszel a testedre, undorító vagy”, „ha egy fiú nyilvánosan arcon csókol, kurva vagy”, „ha jó étvággal eszel, disznó vagy”, „ha jólesik az alvás, tehén vagy” stb. Akár mulatni is lehetne ezeken a szabályokon, ha nem fertőznék meg a lelket, elmét.

Merthogy a nevetséges dogmákból az summázódik a japán nőnek, hogy semmi szépet nem szabad remélni. Ne reméld a gyönyört, mert a gyönyöröd lealjasít. Ne remélj szerelmet, mert nem vagy méltó rá: ha valaki beléd szeretne, nem a valódba lenne szerelmes, hanem a káprázatba. Ne reméld, hogy kapsz valamit is az élettől, mert éppen hogy elvesz tőled valamit minden év. Bármilyen egyszerűnek látszik, még nyugalmat se remélj, mert semmi okod, hogy nyugodt légy.

Reméld, hogy dolgozhatsz. A nemed miatt kevés az esélyed, hogy magasra emelkedj, de reméld, hogy szolgálni tudod a vállalatodat. A munkával pénzt keresel, amiből semmi örömed nem származik ugyan, de javadra fordíthatod, például hogy férjet találj... merthogy, ugye, nem vagy olyan butuska, hogy feltételezd: belbecsed miatt találtak elfogadhatónak.

Ezenkívül csak azt remélheted, hogy sokáig élsz (de minek?), és hogy életed során nem ér gyalázat: ez önmagában életcél. Azzal vége is a megengedett reményeid listájának.

És kezdődik meddő kötelezettségeid végtelen lajstroma. Légy hibátlan, azon egyszerű okból, hogy annak kell lenni, és kész. Csak annyi hasznod lesz a hibátlanságodból, hogy hibátlan vagy; nem ok büszkeségre és még kevésbé gyönyörűség.

Ha fel akarnám sorolni összes kötelezéseidet, sosem érnék a végére, mert egyetlen perce sincs életednek, amely szabályozva ne volna. Például ha elvonulsz az illemhelyre, hogy könnyíts a hólyagodon, kötelességed ügyelni rá, nehogy valaki meghallhassa a vizeleted csurgását, tehát mindvégig húznod kell a vécézsínort.

Azért említem ezt az esetet, hogy egyértelmű legyen: ha az életed ilyen intim és jelentéktelen területei is ennyire szigorúan szabályozva vannak, hát még micsoda kényszerek nehezülnek az élet fontos mozzanataira.

Ehes vagy? Épp csak néhány falatot egyél, mert vékonynak kell maradnod, nem az örömért, hogy megfordulnak utánad az utcán (nem fognak megfordulni utánad), hanem mert meghízni szégyen.

Kötelességed, hogy szép legyél. Ha sikerül szépnek lenned, semmi örömed nem lesz benne. Bókokat csak a nyugatiaktól várhatsz, márpedig tudjuk, hogy azoknak semmi ízlésük. Ha megcsodálsz tulajdon csinosságodat a tükörben, félelemből tedd, ne gyönyörűségből, hiszen szépséged egyetlen következménye, hogy retteghetsz: el ne veszítsd. Ha szép lány vagy, nem sokat érsz vele, ha nem vagy szép lány, a semminél is kevesebbet érsz.

Kötelességed férjhez menni, lehetőleg huszonöt éves korod előtt, mert akkor jár le a szavatossági idő. A férjed nem lesz szerelmes beléd, hacsak nem örült, és az se nagy boldogság, ha örült a szerelmesünk. Különben is, szeret vagy nem szeret, úgyse találkozol vele. Éjjel kettőkor egy elcsigázott és gyakran részeg férfi fog hazatérni, szó nélkül elterül a hitvesi ágyon, és reggel hatkor szó nélkül távozik.

Kötelességed gyerekeket szülni; hároméves korukig úgy bánasz velük, mintha istenek volnának, akkor viszont hipp- hopp! kiűzöd őket a paradicsomból, és besoroztatod katonának háromtól tizennyolc éves korukig, aztán huszonöt éves koruktól halálukig. Olyan lényeket kényszerülsz világra hozni, akiknek boldogtalanságát csak növeli, hogy életük első három évében megismerik a boldogságot.

Szörnyűnek találod ezt? Nem te vagy az első. Sok társad gondolja így 1960 óta. Sokra mentek veled, mint láthatod. Vannak, akik lázadtak ellene, és lehet, hogy te is lázadni fogsz ellene életed egyetlen szabad szakaszában, tizennyolc és huszonöt éves korod közt. De huszonöt éves korodban azon kapod magad, hogy hajadon vagy, és szégyelled. Leveted hóbortos öltözékedet, és takaros kosztümöt öltesz, fehér harisnyát és komikus körömcipőt, gyönyörű sima hajadat szomorú frizurába sütteted, és fellélegzel, ha valaki - férj vagy munkaadó - meg van elégedve veled.

Abban a nagyon valószínűtlen esetben, ha szerelmi házasságot kötsz, még boldogtalanabb leszel, mert látni fogod, hogy szenved a férjed. Jobb, ha nem szereted, akkor közönyösen szemlélheted, ahogy elhamvadnak az eszményei, merthogy őbelőle nem irtottak ki minden eszményt. Például, hogy szerető felesége lesz. Láss be minél hamarabb, hogy nem szereted! Hogy is szerethetnél valakit, ha egyszer be van gipszelve a szíved? Annyi számítást erőszakoltak rád, hogy képtelen legyél szeretni. Ha mégis szeretsz valakit, akkor rosszul neveltek. Házasságod első napjaiban mindenfélét szimulálni fogsz. Meg kell hagyni, nincs nő, aki olyan tehetségesen szimulálna, mint te.

Kötelességed, hogy feláldozd magad másokért. De ne hidd, hogy áldozatod boldoggá teszi azokat, akikért meghozod. Épp csak annyi, hogy nem kell pirulniuk miattad. Semmi esélyed, hogy boldog légy, és hogy mást boldoggá tegyél.

És ha véletlen folytán nem következne be valamelyik jövendölés, nehogy arra következtesz belőle, hogy győztél; azt a következtetést vond le, hogy tévedsz. Különbösen hamarost magad is rájössz, hiszen a győzelem káprázata csakis múlandó lehet. És ne élvezd a pillanatot, hagyd ezt a számítási hibát a nyugatiaknak! A perc semmi, az életed semmi. Nem számítanak a tízezer évnél kisebb időtartamok.

Ha ez vigasztal: senki sem tekint kevésbé okosnak, mint a férfit. Kiválóak a képességeid, ezt mindenki tisztán látja, azok is, akik úgy bánnak veled, mint a kutyaival. De ha jobban belegondolsz, talán ez se olyan vigasztaló. Mert hiszen ha alantásnak hinnének, volna magyarázat a poklódra, és ki is tudnál kerülni belőle, ha a logika szabályai szerint bebizonyítanád, hogy milyen éles az elméd. Csakhogy tudják rólad, hogy érsz annyit, mint ők, sőt többet is, a gyeheknád tehát abszurd, vagyis nincs kiút belőle.

De van. Egyetlenegy kiút van, azon bármikor kiszökhetsz, kivéve, ha elkövetted azt a butaságot, hogy keresztény hitre tértél: szabad öngyilkosnak lenned. Tudvalevő, hogy Japánban dicsőséges tett az öngyilkosság. Csak azt ne képzeld, hogy a túlvilág olyan nyájas édenkert, amilyennek a rokonszenves nyugatiak lefestik! Nincs semmi nagyszerű a túlparton. Vigasztaljon, hogy mégiscsak lesz jutalmad: síron túli hírneved. Ha megölöd magad, fényes

hírnevet szerzel, és a családod büszkesége leszel. Díszhelyet kapsz a családi sírboltban, márpedig nincs fennebb remény, mit ember táplálhat.

Persze nem muszáj véget vetned életednek. De akkor előbb- utóbb bekövetkezik, aminek be kell következnie, valami miatt elveszted a becsületedet: szeretőt fogadsz, a falánkság vétkébe esel, vagy ellustulsz... ki tudja? Megfigyeltük, hogy az emberek, és különösen a nők, nem sokáig bírják ki úgy, hogy bele ne süllyednének a testi örömök valamely bűnébe. A testi örömöktől egyébként nem puritánságból őrizkedünk; távol legyen tőlünk az az amerikai rögeszme!

Azért ajánlatos elkerülni a gyönyört, mert izzaszt. Nincs szégyenletesebb, mint a veríték. Ha gyorsan nyeled a forró tésztát, ha a nemiségnek hódolsz, ha egész télen a kályha mellett bóbiskolsz, izzadni fogsz. És mindenki előtt nyilvánvaló lesz, hogy milyen közönséges vagy.

Öngyilkosság vagy izzadás? Ne tévovázz! Véredet hullatni bámulatra méltó dolog, verítékedet hullatni utálatos. Ha a halált választod, soha többé nem izzadsz, örökre vége szakad félelmednek.

Nem gondolom, hogy a japán férfi sorsa sokkal irigylésre- méltóbb volna. Sőt a tényeket látva az ellenkezőjét gondolom. A japán nőnek legalább az a lehetősége megvan, hogy elhagyja a vállalat poklát, ha férjhez megy. És nem dolgozni japán társaságnál szerintem önmagában is életcél lehet.

De a japán férfi nincs megfojtva. Nem pusztították el benne, már zsenge gyerekkorában, az eszmény utolsó menedékét is. Birtokában van az egyik legalapvetőbb emberi jog, az álmodozás és reménykedés joga. És él is vele. Abrándvilágot épít magának, amelyben szabad.

A japán nőnek, hajó nevelést kapott - márpedig a többségük jó nevelést kapott -, nincs meg ez a menedéke. Ha lehet így mondani, lecsonkolták ezt a lényeges képességet. Hát ezért teszem közhírré mélységes ámulatomat minden japán nő iránt, aki nem lett öngyilkos. Hogy életben marad, magasztos tett, az önzetlen, bátor helytállás netovábbja.

Ez járt a fejemben, miközben Fubukit néztem.

- Megtudhatnám, mit csinál? - kérdezte gúnyosan.

- Álmodozom. Magával ez sose fordul elő?

- Soha.

Elmosolyodtam. Szaitó úrnak nemrégiben született meg a második gyereke, fiú. A japán nyelvnek az az egyik csodája, hogy végtelen sok személynevet lehet alkotni, a nyelv bármely eleméből. Nos, a japán kultúra sok furcsasága közt az is ott van, hogy a nők, bár nem szabad álmodozniuk, olyan keresztnevet kapnak, amelyek álmodozásra készítetnek; például Fubuki, Hóvihar. A szülők a legábrándosabb költőiségre ragadtatják magukat, amikor nevet keresnek leányuknak. A fiúnevek viszont gyakorta mulatságosan förtelmes nyelvi csinálmányok.

Ennek megfelelően, mivel nagyon is rendjén való főnévi igenevet választani keresztnévnek, Szaitó úr azt a nevet adta a fiának, hogy Cutomeru,

vagyis „dolgozni”. Eszembe jutott, hogy rögtön ezt a csúf programot aggatták az újszülöttre, és nevetnem kellett. Elképzeltem, hogy néhány év múlva hazamegy a fiú az iskolából, és az anyja azt mondja neki: „Menj dolgozni, Dolgozni!” És ha munkanélküli lesz?

Fubuki hibátlan volt. Csak azt lehetett a szemére vetni, hogy huszonkilenc éves létére hajadon. Nyilván szégyellte is magát miatta. Pedig hát, jobban belegondolva, éppen azért nem talált férjet ez a gyönyörű nő, mert hibátlan volt. Mert határtalan buzgalommal alkalmazta a legfőbb törvényt, azt, amely Szaitó urat a fia nevének kitalálására ihlette. Hét éve egész életét a munka alá temette. Eredményesen, végtére sikerült feljebb lépnie a szakmai ranglétrán, ami igencsak ritkán sikerül a gyengébbik nemnek.

Csakhogy ilyen időbeosztással lehetetlen férjre szert tenni. De azt se lehet a szemére vetni, hogy túlzásba vitte a munkát, hiszen japán szemmel nézve a munkát nem lehet túlzásba vinni. Ellentmondás volt tehát a nőkre vonatkozó szabályzatban: a hibátlansághoz nélkülözhetetlen buzgó munka oda vezetett, hogy huszonöt éves kora fölött is hajadon maradt, következőleg elvesztette a hibátlanságát. A rendszer szadizmusának csúcsa a benne rejlő Apori volt: a törvénytisztelet törvényszegéshez vezetett.

Hogy Fubuki szégyellte-e elhúzódó leányságát? Bizonyára. Rögeszmésen tökéletességre törekedett, nem engedhette hát meg magának, hogy a legkevésbé is megszegje a legfőbb parancsokat. Eltűnődtem, hogy voltak-e vajon futó kapcsolatai; az biztos, hogy soha el nem büszkélkedett volna a nadesiko-szegés bűnével (a *nadesiko*, „szegfű”, a japán szűz nosztalgikus eszményképét szimbolizálja). Ismerve az időbeosztását, azt se tudtam elképzelni, hogy akár egy ártatlan kis kaland belefért volna.

Figyeltem, hogy viselkedik, ha nőtlen férfival van dolga mindegy, hogy szép vagy csúnya, fiatal vagy öreg, szeretetre méltó vagy utálatos, okos vagy buta, csak az számít, hogy a cégünk vagy a másik cég ranglétráján legalább olyan magasan álljon, mint ő a főnöknőm egy csapásra nyomatékosan kedves lett, majdhogynem agresszívan kedves. Idegességtől felajzva babrálta, tapogatta széles övét, amely megátalkodottan el-el- fordult vékony derekán, és visszaigazította középre a csatot.

Magamban ezt úgy neveztem, hogy „Mori kisasszony nász- tánca”. Nevetséges volt, ahogy hóhérom összevissza majomkodik, elcsúfítva és leminősítve önmagát. És mégis, önkéntelenül, összeszorult a szívem, annál is inkább, mivel a hímek, akiknek előadta a szomorú hódító jelenetet, észre se vették, hogy miről van szó, érzéketlenek voltak rá. Néha kedvem lett volna megrázni őket és az arcukba kiáltani:

„Na! Légy már egy kicsit gáláns! Hát nem látod, hogy töri magát miattad? Jó, jó, nem válik előnyére, de ha tudnád, milyen szép, ha nem kelleti magát! Különben túl szép is hozzád. Sírnod kellene örömdben, hogy egy ilyen gyönyörűség sóvárog utánad.”

Fubukinak pedig azt szerettem volna mondani:

„Hagyd abba! Csak nem képzeled, hogy evvel a cirkusszal fogod elbájolni? Sokkal, de sokkal csábítóbb vagy, amikor pocskondiázol, és úgy bánsz velem, mint a ronggyal. Próbáld meg: képzelj engem a helyébe! Beszélj vele

úgy, mintha velem beszélne, légy dolyfős és megvető, mondd neki, hogy gyengeelméjű, semmirekellő, meglásd, nem marad közömbös!”

De legszívesebben azt súgtam volna neki:

„Nem lenne jobb, ha életed végéig hajadon maradnál, mint ha hozzámennél egy ilyen puhányhoz? Mit kezdenél egy ilyen férjjel? És hogy szégyenkezhetsz, amiért nincs egy ilyen párod, te, alti fenséges vagy, és isteni, te, aki a természet remekműve vagy? Legtöbbjük magasságban sem ér fel hozzád, nem gondolod, hogy ez is jel? Túl nagy íj vagy ezekhez a szárnalmas íjászokhoz.”

Amikor a prédaferfi elment, a főnöknőm arcáról a másodperc törtrésze alatt lefagyott a negély. Előfordult, hogy a tekintete találkozott az én kaján tekintetemmel. Gyűlölettel szorította össze az ajkát.

A Jumimoto egyik partnercégénél dolgozott egy huszonhét éves férfi, Piet Kramer. Külföldi létére sikerült olyan grádicsra jutnia a ranglétrán, mint a kínzóznak. Százkilencven centi magas volt; úgy gondoltam, alkalmas parti lehetne. És csakugyan, ha az irodánkon át vezetett az útja, Fubuki szenvedélyes násztáncot lejtett, jobbra-balra rángatva az övét.

Piet Kramer jóképű, jóindulatú pasas volt. Az is alkalmas férjjelöltté tette, hogy holland: az europid fajtához tartozik ugyan, de a kvázi germán származás enyhítő körülmény.

Egyszer azt mondta nekem:

- Szerencséje van, hogy Mori kisasszonnyal dolgozhat. Annyira kedves!

Mulattatott ez a vallomásféle.

Elhatároztam, hogy kihasználom; továbbmondtam a kolléganőmnek, gúnyos mosollyal idézve, hogy „annyira kedves”. És hozzáfűztem:

- Ez azt jelenti, hogy szerelmes magába.

Döbbsenten nézett rám.

- Tényleg?

- Semmi kétség - biztosítottam felőle.

Kis ideig zavartan hallgatott. Alkalmasint ezt gondolta: „Európai nő, ismeri a fehérek szokásait. Most az egyszer bízhatnék benne. Csak nehogy megsejtse!”

Mogorva képet vágott, és azt mondta:

- Fiatal hozzám.

- Két évvel fiatalabb, mint maga. A japán hagyomány szerint ez az ideális korkülönbség, hogy aneszán nióbó (nővér-hitves) legyen. A japánok szerint ez a legjobb házasság: a feleségnek egy egész kicsivel több élettapasztalata van, mint a férjnek. Tehát nem feszélyezi.

- Tudom, tudom.

- Akkor mi a baj veled?

Nem válaszolt. Szemlátomást kis híján önkívületben volt.

Néhány nap múlva bejelentették, hogy jön Piet Kramer. Iszonyú izgalom lett úrrá a nőn.

Balszerencsére nagyon meleg volt. A hollandus levetette a zakóját, és az ingén, a hónalj körül nagy izzadságfoltok éktelenkedtek. Láttam, hogy Fubukinak elváltozik az arca. Megpróbált természetesen beszélni, mintha nem vette volna észre. Hamisan csengtek a szavai, már csak azért is, mert ahhoz, hogy hangot préseljen ki a torkán, minden szónál előre kellett vetnie a fejét. A szép és higgadt Mori Fubuki most olyan esett volt, mint egy sarokba szorított gyöngytyúk.

Es miközben ilyen szánalmasan viselkedett, lopva a kollégáira pislogott. Az volt az utolsó reménye, hogy ők nem látják, amit nem volna szabad; csak hogy honnan tudhatni, hogy egy japán látta-e? A Jumimoto-alkalmazottak arcán az a fajta, rendíthetetlen jóindulat tükröződött, amelynek tükröződnie kell, ha két partnercég tagjai tárgyalást folytatnak egymással.

Az volt a legfurcsább, hogy Piet Kramer észre se vette a megbotránkozást, holott ő maga volt a botránykő, és azt se látta, hogy micsoda vihar dúl az „annyira kedves” Mori kisasszony bensőjében. Remegett az orrcimpája, és nem volt nehéz rájönni, hogy mi okból: ki kellene szagolni, hogy a holland férfi hónaljgyalázata egyetemes érvényű-e.

Es akkor a mi rokonszenves batávunk gyanútlanul elpuskázta a lehetőséget, hogy hozzájáruljon az eurázsiai fajta fellendüléséhez: meglátott egy léghajót az égen, és az üvegfalhoz futott. A sebes helyváltoztatás szagrészecske-tűzijátékot röppentett a megbolydult légbe, az egész helyiséget telehintette. A legcsekélyebb kétség sem maradt: Piet Kramernak bűdös a verítéke.

Es efelől senkinek se lehetett kétsége az egész teremben. Hogy a fiatalember ilyen gyermekien fellelkesül a város fölött rendszeresen elrepülő reklámléghajón, az senkinek se lágyította meg a szívét.

Amikor a messze szagló idegen távozott, felettesemnek már egy csöpp vér se maradt az arcában. Pedig csak ezután jött a neheze. Szaitó részlegvezető úr mart bele elsőnek:

- Egy perccel se bírtam volna tovább!

Ezzel engedélyt adott a gyalázásra. Tüstént fel is zengett a kórus:

- Tudják vajon a fehérek, hogy hullaszaguk van?

- Jó lenne valahogy a tudomásukra hoznunk, hogy bűdösek, csudálatos piacunk lehetne Nyugaton a végre hatékony dezodorokkal.

- Lehet, hogy segíteni tudnánk nekik, hogy ne legyenek ilyen bűdösek, de azt nem lehet megakadályozni, hogy izzadjanak. Ilyen a fajtájuk.

- Náluk még a szép nők is izzadnak.

Majd kiugrottak a bőrükből. Senkinek nem jutott eszébe, hogy esetleg sértőnek érzem a megjegyzéseiket. Eleinte hízelgett a dolog: lám, engem nem tekintenek fehérnek. De nagyon hamar jött a megvilágosodás: azért társalognak ilyen fesztelenül a jelenlétemben, mert nem vesznek emberszámba.

Egyikük sem sejtette, hogy főnöknőm számára mit jelent ez az epizód. Ha senki sem figyelt volna fel a holland fiatalember hónaljgyalázatára, még szemet hunyhatna a reménybeli vőlegény vele született fogyatékosága fölött.

De a történetek után minden remény szertefoszlott: távol kell tartania magát Piet Kramertól, különben elveszti minden hitelét, becsületét. Örülhet, hogy kívülem, aki nem számítok, senki sem tudja, hogy rátette a célt a fiúra!

Felvetette a fejét, összeszorította a száját, és visszamerült a munkába. Az arcvonásai gránitkeménységéből felmérhettem, milyen nagy reményeket táplált a férfi iránt, és ebben nekem is részem van. Én bátorítottam. Lehet, hogy nélkülem meg se fordult volna a fejében...

Ha tehát szenved, főként én okoztam neki a szenvedést. Minden okom megvolna, hogy örömet érezzék. De nem érzek örömet.

Már több mint két hete odahagytam könyvelői funkciómat, amikor beütött a tragédia.

Úgy tetszett, megfélekeztek rólam a Jumimotónál. Ennél jobb nem is történhetett velem. Visszatért a jókedvem. Feneketlen becsvágytalanságomban nem tudtam annál boldogabb sorsot elképzelni, mint hogy ülök az íróasztalomnál, és nézem az évszakok és hangulatok változását a főnöknőm arcán. Teát és kávét felszolgálni, rendszeresen kivetni magam az ablakon és hozzá se nyúlni a számológéphez - ennyi tevékenység bőven kielégítette az iránt való csökkent igényemet, hogy megtaláljam helyemet a társadalomban.

Lehet, hogy az idők végezetéig heverhettem volna kéjesen parlagon, ha el nem követek egy szörnyű balfogást.

Voltaképpen kiérdemeltem jó helyzetemet. Mindent beleadtam, hogy bebizonyítsam feletteseimnek: telve jóakarattal ugyan, de én valóságos csapás vagyok. Felfogták. Ki nem mondott taktikájuk ilyesmi lehetett: „Csak semmihez ne nyúljon az a nőszemély!” Ennek az új feladatnak tökéletesen megfelelttem.

És egy nap égzengés támadt a hegyekben: Omocsi úr ordított. Közeledett a mennydörgés. Részvéttel néztünk egymásra.

Úgy vágódott ki a könyvelés ajtaja, mintha zúgó áradat törte volna át a rozszant gátat, és berobbant közénk az alelnök hústömege. Megállt a helyiség közepén, és elüvöltötte magát, mint egy szörnyóriás, aki a reggelijét követeli:

- Fubuki-szan!

Megtudtuk hát kit szemelt ki áldozatnak a karthágói Baál- bálványhoz méltó étvágyú kövér ember. Mindenki fellélegzett, akit ezúttal megkímélt a rém, de aztán őszinte részvét borzongatta meg az egész társaságot.

A főnöknőm felállt, és vigyázzba merevedett. Előreszegezte a tekintetét, vagyis énrám, de nem látott. Várta, hogy beteljesedjen a sorsa, és gyönyörűséges volt a fegyelmezett rettegéstől.

Felvillant előttem, hogy Omocsi mindjárt kardot ránt elő a válla mögül, és lemetszi Fubuki fejét. Ha sikerül elkapnom, életem végéig ereklyeként fogom imádni azt a főt.

„Ugyan, ugyan! - biztattam magamat. - Azok az idők már elmúltak. Úgy fog eljárni, ahogy máskor is szokott: beparancsolja az irodájába, és az évszázad legorombításában részesíti.”

Sokkal rosszabbat tett. Talán vérengzőbb hangulatban volt, mint általában? Vagy mert nő volt az áldozata, a tetejébe nagyon szép, fiatal nő? Akárhogy is,

nem az irodájában részesítette az évezred legorombításában, hanem ott, helyben, a könyvelés negyven dolgozója előtt.

Ember, kivált japán ember és legkivált a büszke és fenséges Mori kisasszony számára elképzelni sem lehet megalázóbbat, mint ez a nyilvános rangfosztás. A szörnyeteg szemlátomást azt akarta, hogy Fubuki megszégyenüljön, elveszítse a becsületét.

Lassan közeledett hozzá, előre élvezte romboló erejét, azt, hogy a markában tartja. Fubukinak pillája se rezdült. Lélegzetelállítóbb volt, mint valaha. Aztán a behízott száj megremegett, és bömbölő, fröcsögő szóláva tört elő.

A tokióiak hajlamosak a hadarásra, főleg ha üvöltenek. Nem elég, hogy az alelnök a főváros szülötte volt, de ráadásul kolerikus és dagadt, aminek következtében harákos dühvel bugyborgott a hangja, s én alig érttem valamit a főnöknőmet verő szózuhatagból.

De ha nem tudtam volna japánul, akkor is felfogtam volna, hogy mi történik: méltatlanul bánnak egy emberi lényel, méghozzá három méterre tőlem. Iszonyatos jelenet volt. Sokért nem adtam volna, hogy véget érjen, de nem ért véget; a pribékből megállíthatatlanul lövellt a szavak látványa.

Mi bünt követhetett el Fubuki, hogy így bűnhődjön? Sose tudtam meg. De épp eléggé ismertem a kollégámat, tudtam, hogy kivételes a szakismerete, a buzgalma és a gondossága. Ha elkövetett is valami hibát, az csakis bocsánatos lehet. De ha nem volt bocsánatos, akkor is úgy kívánná a méltányosság minimuma, hogy figyelembe vegyék e kiváló nő múlhatatlan érdemeit.

Kétségkívül együgyűség volt egyáltalán elgondolkoznom rajta, hogy vajon mit követett el a főnöknő. Az a legvalószínűbb, hogy semmi sem terhelte a lelkiismeretét. Omocsi úr volt a főnök; ha úgy tartotta kedve, nyugodtan kereshetett bármi ürügyet rá, hogy kiélje szadizmusát a manöken küllemű lányon. Nem kellett igazi ok hozzá.

Rádöbbsentem, hogy az alelnök nemi élete egy jelenetének vagyok tanúja. Amennyire el van hájasodva, igencsak kétséges, hogy képes volna lefeküdni egy nővel, hatalmas tömege viszont nagyon is alkalmassá teszi rá, hogy ordításával megreszkettesse a törékeny szépséget. Valójában megerőszakolta Mori kisasszonyt, és alantas ösztöneit azért élte ki negyven személy szemelátára, hogy az exhibicionizmus gyönyörével tetézzék kéjét.

Erősítette ezt az értelmezést, hogy főnöknőnek elernyed a teste. Pedig igazán kemény nő volt, a büszkeség szobra; hogy feladta a testi ellenállást, azt bizonyította, hogy szexuális ostrom gyúrta le. Lába, combja elgyöngült, mint a kimerült szerető: leroskadt a székre.

Ha Omocsi úr szinkrontolmácsa lettem volna, így fordítom le a beszédét:

„Igen, én százötven kiló vagyok, te meg ötven, ketten együtt két mázsát nyomunk, és ez felizgat engem. A hájasságom zavar a mozgásban, bajosan tudnálak kielégíteni, de a tömegemmel ledöntelek, széttiporlak, és én imádom ezt, főleg így, hogy bámulnak bennünket az idioták. Imádom, hogy gögödet szaggathatok, imádom, hogy nem védekezhetsz, imádom ezt a fajta nemi erőszakot.”

Nem egyedül én érttem meg a történetek természetét; a kollégák mind kínban voltak körülöttem. Elfordították a tekintetüket, és iratok vagy

számítógépük monitorja mögé rejtették szégyenüket.

Fubuki kétrét görnyedt. Hegyes könyökét az asztallapra támasztva, két tenyérrel fogta a homlokát. Az alelnök szógéppuska-sorozata rendszeres időközönként megremegtette törékeny vállát.

Szerencsére nem voltam olyan ostoba, hogy engedjek ösztönömnek, és azt tegyem, amit hasonló körülmények közt reflexből csinál az ember: nem léptem közbe. Semmi kétség felőle, hogy az csak súlyosbította volna az áldozat helyzetét, a magamról nem is beszélve. Es mégse mondhatom, hogy büszke volnék bölcs önmérsékletemre. A tisztesség többnyire butaság. És vajon nem jobb-e bután viselkedni, mint tisztességtelenül? Még ma is szégyellem, hogy a józan észre hallgattam és nem erkölcsi érzékeimre. Valakinek közbe kellett volna lépnie, és minthogy remény se volt rá, hogy ezt más megkockáztassa, nekem kellett volna feláldoznom magam.

Igaz, a főnöknőm sosem bocsátotta volna meg nekem, de nem lett volna igaza; az volt a legszörnyűbb, hogy úgy viselkedtünk, ahogy viselkedtünk, szó nélkül végignéztük a megalázó jelenetet, feltétel nélkül alávetettük magunkat a tekintélyuralomnak.

Jó lett volna stopperral mérni az üvöltés időtartamát. Volt szusz a dúvadban. Az volt az érzésem, hogy az idő haladtával még erősödik is az ordítása. Ez is bizonyíték (ha ugyan még szükség van bizonyítékra) a jelenet hormonális jellegére: miként a kéjenc, akinek újra feltámad vagy megsokszorozódik az ereje a tulajdon szexuális felhorgadása láttán, az alelnök egyre brutálisabb lett, a hangjából egyre nagyobb energia áradt, és a boldogtalan nőt egyre jobban megroggyantották a testébe csapódó szavak.

A vége felé volt egy megrendítő mozzanat (ilyesmi történhet az olyanokkal, akiket megerőszkolnak): Fubuki visszazuhant a gyerekkorába. Vajon egyedül én hallottam-e a cérnavékony hangocskát, egy nyolcéves kislány nyöszörgését:

- Okoruna. Okoruna.

Ami azt jelenti a legbizalmasabb hibás gyereknyelven, amelyet egy kislányka használ, ha védekeznie kell valami miatt az apja előtt, vagyis úgy, ahogy Mori kisasszony soha nem fordulna a feletteséhez: „Ne haragudj! Ne haragudj!”

Éppen olyan nevetséges rimánkodás, mintha a már félig felfalt, megmarcangolt gazella rimánkodna a vadállatnak, hogy kímélje meg az életét. De még inkább elképesztő törvényszegés, azé a törvényé, a hódolása, amely tiltja a védekezést mindentől, ami felülről jön. Omocsi úr egy kicsit meghökkent a sose hallott hangtól, de ez nem gátolta benne, hogy még jobban ordítson, sőt talán növelte is kéjérzetét, hogy Fubuki gyerekké vált.

Egy örökkévalóság múltán - vagy azért, mert megunta játékszerét, vagy mert a felpozdító gyakorlattól ráéhezett egy emeletes halmajonézes szendvicsre - a szörny távozott.

Halálos csend ült a könyvelésen. Csak én mertem az áldozatra nézni. Ő pedig néhány percig mozdulni se bírt. Végre összeszedte az erejét, és szó nélkül kisurrant.

Nem volt kétségem felőle, hogy hová fut. Hová mennek a megerőszkolt nők? Oda, ahol víz folyik, ahol hányni lehet, ahol a lehető legkevesebben

vannak. A Jumimoto irodaházában e követelményeknek az illemhely felelt meg leginkább.

Akkor követtem el a baklövést.

Eldőlt bennem a borjú: muszáj megvigasztalnom! Hiába próbáltam türtőztetni magam, felidézve, hogy hányszor megalázott, micsoda sértéseket vágott a képembe, felülkerekedett bennem a nevetséges részvét. Igen, nevetséges, mert jobban tettem volna, ha - mégannyira is a józan ész ellenére - Omocsi és a főnöknőm közé vetem magam. Az legalább bátor tett lett volna. Amit pedig végül is csináltam, az egyszerűen kedves és buta volt.

Futottam a végébe. Fubuki egy mosdónál állt, és sírt. Azt hiszem, nem látta, hogy ott vagyok.

A hangomat sajnós meg kellett hallania:

- Nagyon sajnálom, Fubuki. Együtt érzek magával. Tiszta szívemből.

Már léptem is oda hozzá, nyújtottam remegő, segítő kart és ő felém fordult... és haragtól gúvadt a szeme, és kóros dühtől felismerhetetlenné torzult hangon ripakodott rám:

- Hogy merészel? Hogy merészel?

Nem mondhatom, hogy nagyon az eszemnél lettem volna aznap, mert jónak láttam, ha magyarázkodom:

- Nem akartam a terhére lenni. Csak az együttérzésemről akartam biztosítani, és hogy...

Megmarkolta a karomat, és továbblökte, mint egy forgókeresztet.

- Hallgasson! - sziszegte tajtékozó gyűlölettel. - Menjen innen!

Tanácsstalanul toporogtam. Lépett egyet felém; a jobb szemében Hirosima villogott, a bal szemében Nagaszaki. Biztos vagyok benne, hogy ha teheti, megöl.

Végre rájöttem, mit kell tennem: elkotródtam.

Visszamentem a helyemre, és a nap fennmaradó részében némi aktivitást mímelve a hülyeségemet elemeztem (volt mit).

Fubukit porig alázták a kollégái színe előtt. Egyetlen dolgot tudott elrejtteni, az önbecsülés utolsó bástyáját tudta megvédeni: nem sírt előttünk. Volt ereje hozzá, hogy visszatartsa a könnyeit.

És én, nagyokos, utánamentem a menedékébe, és néztem, ahogy zokog. Mintha utolsó cseppig ki akarnám élvezni a szégyenét. Soha nem fogja elhinni, elfogadni, felfogni, hogy jóság - még ha buta jóság is - irányította viselkedésemet.

Egy órára rá az áldozat is visszaült az íróasztalához. Senki sem nézett rá. Ő viszont rám igen, és könnytelen szeme gyűlölettől szikrázott. Az volt beleírva: „Ne félj, visszakapod a kölcsönt.” Aztán elmerült a munkába, mintha mi sem történt volna, rám bízva, hogy eltöprengjek, mit várhatok.

Nyilvánvaló volt, hogy azt hiszi, bosszúból viselkedtem úgy, ahogy viselkedtem. Rosszul bánt velem, és ezt ő is tudja. Most pedig egyetlen célom volt: megtorolni a rajtam esett sérelmeket. Igen, semmi más nem

vezetett, csak a bosszú, amikor utánamentem a mosdóba, és gyönyörködtem a könnyeiben.

Nagyon szerettem volna jobb belátásra bírni, azt mondani: „Jó, elismerem, ostoba és ügyetlen voltam, de higgye el, semmi egyéb nem motivált, csak a jámbor, derék jóindulat. Nemrég még haragudtam magára, nem tagadom, de amikor láttam, hogy milyen aljasul megszégyenítik, mindent elnyomott bennem a legősibb együttérzés. És egy olyan kifinomult nő, mint maga, ugyan kételkedhet-e benne, hogy nincs egy ember a vállalatnál... mit is beszélek, az egész földkerekségen... aki annyira tisztelné és csodálná magát, annyira a hatása alatt volna, mint én?” Sosem fogom megtudni, hogy mit szólt volna, ha megteszem neki ezt a vallomást.

Másnap Fubuki derűsen fogadott, olyan volt, mint egy istennő. „Jobban van, összeszedte magát”- gondoltam.

Higgadtan jelentette be:

- Új beosztást találtam magának. Jöjjön velem!

Mentem utána, ki a teremből. Rossz érzésem támadt: úgy látszik, nem a könyvelőségen lesz az új munkaköröm. Ugyan mi lehet az? És hová visz Fubuki? Az aggodalmam határozott

körvonalakat kapott, amikor a mosdó felé közeledtünk. Nem, az nem lehet. Az utolsó pillanatban biztos befordulunk jobbra vagy balra, az egyik irodába.

Nem fordultunk se jobbra, se balra. Fubuki egyenesen a vécébe vitt.

„Biztos azért hozott e félreeső helyre, hogy megbeszéljük a tegnapi történeteket”- gondoltam.

De nem. Fubuki szenvtelenül közölte:

- Ez az új helye.

Magabiztosan és nagyon szakszerű mozdulatokkal bemutatta, hogy mostantól mi tartozik a feladatkörömbé. „Tisztára és szárazra kell cserélnem a kéztörülőt, amikor körbeér és elhasználódik a hengeren; gondoskodni kell a vécépapír-utánpótlásról a fülkékben - e célból átadta egy kis raktárhelyiség kulcsait, amelyben sóvár tekintetek előtt elrejtve, ott halmozódtak e kincsek, hiszen máskülönben a Jumimoto vállalat alkalmazottai nyilván nem tudtak volna ellenállni a hírvágyuknak.

Az volt a csúcspont, amikor a szépséges teremtmény finoman megmarkolta a klozetkefét, és nagy komolyan elmagyarázta a használatát, hátha nem tudom, mire való. Elképzelni se tudtam volna, hogy látnom adatik, hogy Mori istennő efféle eszközt tart a kezében. És ráadásul azért, hogy felmutassa: ez lesz a jogarom.

Teljes döbbenetemben feltettem egy kérdést.

- Kinek kerülök a helyére?

- Senkinek. A takarítónők végzik ezt a munkát minden este.

- És felmondtak?

- Nem. Csak hát, mint maga is bizonyára észrevette, az éjszakai műszak nem elegendő. Gyakran előfordul, hogy a nap folyamán nem marad száraz rész a kéztörülöhengeren, vagy hogy elfogy a toalettpapír a fülkében, vagy estig szennyezett marad a *vécécsésze*. Ez igen kellemetlen, főképp, ha külső személyek látogatnak a Jumimotoba.

Felvillant bennem a kérdés, hogy vajon miért kellemetlenebb egy alkalmazottnak, ha nem a kollégája, hanem „külső személy” szennyezi be a vécécsészét. Nem volt időm választ találni az illetékes kérdésre, mert Fubuki kedves mosollyal lezárta a témát:

- Mostantól fogva, hála magának, megszűnnek ezek a kellemetlenségek.

Azzal kiment. Egyedül maradtam szűkebb munkahelyemen. Tátott szájjal, idétlenül álldogáltam. És akkor nyílt az ajtó, a nyílásban megjelent Fubuki. Visszajött, mint a színházban, hogy bejelentse a legfontosabbat:

- Majdnem elfelejtettem: a tevékenységi köre természetesen a férfimosdóra is kiterjed.

Foglaljuk össze! Kiskoromban Isten akartam lenni. Hamar rájöttem, hogy az túlzás, és felvizeztem egy kicsit a misebort: Jézus leszek. Gyorsan megvilágosodtam, hogy a becsvágynak is van határa, és beértem annyival: mártír leszek, ha felnövök.

Felnőttként úgy döntöttem, hogy nem kell megalománnak lenni, jó lesz tolmácsként dolgozni egy japán cégnél. Sajnos arra se voltam méltó, alább kellett adnom: könyvelő lettem. De szédítő társadalmi zuhanásomat semmi sem tudta megállítani. Kineveztek tehát egy nagy semminek. Fájdalom -

sejthettem volna -, a nagy semmi is túl jó volt nekem. Megkaptam hát végső beosztásomat: klozetpucoló.

Minden ok megvan elragadtatásba esni a hatalmas ív láttán, a mennytől a végéig. Azt szokás mondani az olyan énekesnőről, aki mindent tud énekelni szoprántól kontraltóig, hogy óriási a hangterjedelme; nos, hadd hívjam fel a figyelmet a tehetségem széles regiszterére: mindent el tudtam énekelni Isten szólamától a végéig.

A döbbenetem elmúltával különös megkönnyebbülést éreztem. Az az előnye a klozetpucolásnak: nem kell félni, hogy az ember annál is mélyebbre süllyed.

Alighanem így foglalható össze, mi játszódott le Fubuki fejében: „Még a végébe is utánam jössz? Nagyszerű. Ott maradsz.”

Ott maradtam.

Gondolom, a helyemben mindenki más felmondott volna. Mindenki, csak egy japán nem. A főnöknőm azért adta ezt a megbízást, mert így akart rávenni, hogy bedobjam a törülközőt. Márpedig ha felmondok, elvesztem a becsületem. A klozetpucolás nem valami tiszteletre méltó munka, de nem becsületvesztő.

Két rossz közül a kevésbé rosszat kell választani. Egyéves szerződést írtam alá. 1991. január 7-én jár le. Most június van. Ki fogom bírni. Ugy viselkedem, ahogy egy japán viselkedne a helyemben.

Ebben nem voltam kivétel a szabály alól: minden beilleszkedni vágyó külföldi becsületbeli kérdést csinál belőle, hogy megtartsa a japán szokásokat. Figyelemre méltó, hogy ez fordítva nem áll: a japánok, akik zokon veszik, ha mások megszegik a birodalom hagyományait, könnyű szívvel áthágják az idegen konvenciókat.

Tudatában voltam az igazságtalanságnak, mégis testestül-lelkestül alávettem magam. Az ember érthetetlen viselkedésére olykor az ad magyarázatot, hogy valamely ifjúkori káprázat elhomályosítja a látását. Engem gyerekkoromban úgy lenyűgözött az én japán világom szépsége, hogy még mindig abból az érzelmi tartalékból éltem. Most feltárult előttem egy olyan megalázó rendszer borzalma, amely tagadása volt mindannak, amit megszerettem Japánban, és mégis hű maradtam azokhoz az eszményekhez, amelyekben már nem hittem.

Nem vesztettem el a becsületem. Hét hónapon át működtem ajumimoto társaság végében.

Új élet kezdődött. Bármilyen furcsa, nem éreztem kárvallottnak magam. Mindent összevetve az új mesterség sokkal kevésbé volt keserves, mint a könyvelői... az útielszámolás-ellenőrző munkakörökre gondolok. Ha választani kell, hogy naphosszat eszelősnél eszelősebb számokat varázsoljak-e elő a számológépből, vagy végpapírtekercseket a lomtárból, egy percig sem tétovázom.

Az új helyemen nem kellett úgy éreznem, hogy átcsapnak fejem fölött a hullámok. Fogyatékos értelmem felfogta a felmerülő problémák természetét. Nem kellett azon gyötrődnie, hogy megkeresse a német márka március 19-én érvényes árfolyamát, átszámolja jenre a hotelszobaszámlát, aztán pedig

összehasonlítsa az összeget azzal, ami a kiküldöttnek jött ki, és csodálkozzon, hogy ami nálam 499 212, az nála 23 254. Itt, most a piszokból tisztaságot kellett csinálni, a papírhiányból papírbőséget, és kész.

A mellék helyiségek higiénijának feltétele volt az én lelki higiéniam. Azoknak, akik lealacsonyítónak tartják, hogy alávettem magam egy undorító utasításnak, kénytelen vagyok kijelenteni: a hét hónap alatt soha, egyetlen pillanatra sem éreztem mega- lázottnak magam.

Attól a perctől fogva, hogy megkaptam a hihetetlen beosztást, a lét egy addig ismeretlen dimenziójába kerültem, abba a dimenzióba, ahol minden csak nevetség. Gondolom, ösztönösen billentem át; hogy elviseljem az ott töltendő hét hónapot, meg kellett változtatnom a vonatkozási pontokat, felforgatni az egész viszonyrendszert.

Es lelki ellenálló képességem válaszreakciójaképpen azonnal megtörtént bennem a fordulat. A fejemben tiszta lett a piszkos, dicsőség lett a szégyen, áldozattá vált a hóhér, és komikusá vált, ami aljas volt.

Ez a kulcsszó: komikus. Nagy elvonultságomban életem legmulatságosabb szakaszát éltem meg, pedig hát, mondhatom, volt még egypár mulatságos időszak az életemben. Reggel, amikor kiszálltam a metróból a Jumimoto-székháznál, már előre nevettem, hogy mi vár rám. Es birodalmamban trónolva alig tudtam türtőztetni magam, hogy röhögőgörcsöt ne kapjak.

A vállalatnál öt nő jutott mintegy száz férfira, és egyedül Fubuki kapaszkodott föl középkáderi rangra. Maradt tehát három női alkalmazott, de ők más emeleten dolgoztak, márpedig nekem csak a negyvennegyedik emeleti mellék helyiségekre terjedt ki a hatásköröm. Következésképp a negyvennegyedik emeleti női toalett jószerivel kettőnknek volt fenntartva, a főnöknőmnek és nekem.

Mellesleg az akciórádiuszom negyvennegyedik emeletre való korlátozása adott esetben ékesen bizonyíthatna volna, hogy mennyire értelmetlen volt a kinevezésem. Mert hiszen ha a vécésze szennyezettsége olyan borzasztó kínos a vendégeknek, ugyan miért kevésbé zavaró a „féknyom” a negyvenharmadik vagy negyvenötödik emeleten, mint a negyvennegyedikén?

Nem vettem be ezt az érvet. Ha nem bírtam volna ellenállni, hogy bevessem, bizonyára azt a választ kapom:

„Igaza van. Mától fogva a többi emeletre is kiterjed a hatásköre.”

Nem vágytam többre a negyvennegyediknél.

A dolgok színeváltozása nemcsak a képzeletemben ment végbe. Fubukit igenis megszégyenítette az, amit ő hihetőleg úgy értelmezett, mint a tehetetlenségi erőm megnyilvánulását. Arra számított, hogy felmondok. A maradással keresztülhúztam a számítását. A megszégyenítő megszégyenült.

Igaz, soha senki nem mondta ki, hogy Fubuki vereséget szenvedett. De bizonyítékaim voltak rá.

Például megadatott, hogy a férfvécében színről színre találkozzam Haneda úrral. A találkozás mindkettőnkre a meglepetés erejével hatott; rám azért,

mert nehéz volt elképzelni Istent azon a helyen, őrá pedig azért, mert bizonyára nem tudott kinevezésemről.

Meglátva rám mosolygott, mert azt hitte, hogy legendás ügyefogyottságomban illemhelyet tévesztettem. De lehervadt arcáról a mosoly annak láttára, hogy tisztára cserélem az átnedvesedett, elhasznált törülközőt. Tüstént megértette a helyzetet, és nem mert rám nézni. Láthatólag nagy zavarban volt.

Nem számítottam rá, hogy az eset megváltoztatja sorsomat. Haneda úr túlon túl jó elnök volt, hogysem kétségbe vonja egyik beosztottja utasításának helyességét, és kiváltképp azért a beosztottját, aki egyedülként képviseli a női nemet a vállalat középkáderei közt.

Hanem azért jó okom van feltételezni, hogy Fubukinak magyarázkodnia kellett előtte a munkaköröm miatt.

Merthogy másnap a hölgymosdóban odavetette:

- Ha van oka panaszra, hozzám forduljon!
- Senkinek se panaszkodtam.
- Pontosán tudja, hogy miről beszélek.

Hát, olyan pontosan nem tudtam. Mit kellett volna csinálnom, nehogy a panaszkodás látszatába essem? Kiszaladni a férfivécéből, mintha csakugyan eltévesztettem volna a házszámot?

Mindazonáltal csudára tetszett a főnöknőm fordulata: „Ha van oka panaszra...” A „ha” tetszett belőle legjobban; azt sugallta, hogy nem volna okom panaszra.

A hierarchia szerint két további személynek lett volna joga hozzá, hogy kiszabadítson, Omocsi úrnak és Szaitó úrnak.

Az alelnököt természetesen nem izgatta, hogy mi van velem. Sőt nagyon is el volt ragadtatva a kinevezésemtől. Amikor találkoztunk a klotyón, kedélyesen harsogta:

- Jó, mi? Jó, ha feladata van az embernek.

Semmi kajánság nem volt benne. Nyilván úgy gondolta, hogy ez a feladat hozza meg személyiségem kiteljesedését, ami semmi mástól nem várható, csak a munkától. Hogy egy olyan alkalmatlan egyén, mint én, végre megtalálja a helyét a társadalomban, az ő szemében igen pozitív fejlemény volt. Arról nem is beszélve, hogy végre csinállok valamit a pénzéért.

Ha valaki szolt volna, hogy megalázó nekem ez a beosztás, fel lett volna háborodva:

- Na ne! Még hogy méltóságán aluli? Boldog lehet, hogy nekünk dolgozik.

Szaitó úr esete más volt. Őneki szemlátomást kellemetlen volt az egész história.

Már korábban tapasztalhattam, hogy úgy fél Fubukitól, mint a tüztől, ami nem csoda, mert a lányból hetvenhétszer több erő és tekintély sugárzott, mint belőle. A világ minden kincséért közbe nem lépett volna.

Ha találkoztunk a vécében, ideges fintor rántotta görcsbe sovány arcát. A főnöknőnek igaza volt, amikor azt mondta, hogy Szaitó úr humánus. Jó

ember volt, de pipogya.

A legkínosabb a kiváló Tensi úrral való találkozásom volt azon a helyszínen. Belépett, meglátott, elváltozott az arca. Döbbeneté múltán narancsszínűre pirult.

- Amélie-szan - suttogta.

Nem mondott többet, nem volt mit mondania. Hanem különös dolgot csinált: kifordult az ajtón, nem élt a mellékhelyiség biztosította szolgáltatások egyikével sem.

Nem tudtam, hogy elmúlt-e az ingere, vagy hogy egy másik emeleti vécébe ment-e. De hamar kiderült, hogy Tensi úr ezúttal is megtalálta a legnemesebb megoldást: akképpen fejezte ki, hogy nem ért egyet a velem való bánásmóddal, hogy bojkottálta a negyvennegyedik emeleti illemhelyet. Merthogy színét se láttam többé, és bár angyalnak angyal volt, nem hiszem, hogy csak szellemteste lett volna.

Hamarosan rájöttem, hogy hirdeti az ígét a környezetében: a tejtermékrészleg minden dolgozója elkerülte a barlangomat. És nemsokára már azt állapíthattam meg, hogy rohamosan csökken a férfitécé látogatottsága, a többi részleg is távollétével tüntet.

Aldottam Tensi urat. Ráadásul a bojkott igazi bosszú volt, méltó válasz ajumimotónak: a dolgozók, akik jobbnak látták, ha a negyvenharmadik emeletre járnak, a liftre várva időt pocsékolnak, amit pedig a vállalat szolgálatára fordíthattak volna.

Japánban szabotázsnek nevezik az ilyesmit, s ez az egyik legsúlyosabb bűncselekmény; nem véletlen, hogy a francia szót használják az aljas kártevésre, hiszen csakis idegen lehet képes rá, hogy efféle elvetemültséget kigondoljon.

A szolidaritás meghatotta a szívemet, és gyönyörűség volt filológiai szenvedélyemnek: a bojkott kifejezés egy Boycott nevű írországi angol jószágkormányzó nevéből származik, a név etimológiája pedig valószínűleg tartalmazza a fiú szót. Márpedig hivatalom blokádja kizárólag férfiblokád volt.

Görköt nem volt. Ellenkezőleg, Fubuki megszállottan rohangált az illemhelyre. Rászokott, hogy naponta kétszer kijöjjön fogat mosni; a gyűlölete hihetetlenül jó hatással volt a fog- és szájhigiéniájára. Annyira haragudott rám, amiért nem mondtam fel, hogy minden ürügyet felhasznál, csak háborgathasson.

Mulattatott a viselkedése. Fubuki azt hitte, hogy zaklat, holott én el voltam ragadtatva, hogy olyan sokszor megcsodálhatom dúlt szépségét a mi kettőnk gineceumában. Nincs az a budoár, mely olyan intim volna, mint a negyvennegyedik emeleti női vécé: ha nyílt az ajtó, teljes bizonyossággal tudtam, hogy a főnöknőm az, mert a többi három nő a negyvenharmadikon dolgozott. Racine-i zárt tér volt tehát a szin, ahol két tragika napjában többször találkozott, és lankadatlanul írták egy szenvedélyes párviadal újabb s újabb jeleneteit.

Idő múltával úgy elnéptelenedett a negyvennegyedik emeleti férfivécé, hogy az már óhatatlanul szemet szúrt. Két-három megátalkodottból állt a vendégköröm meg persze az alelnökből. Gondolom, ez utóbbi akadt fenn a dolgon és lármázta fel az illetékeseket.

A probléma nehéz taktikai feladat volt számukra, hiszen a vállalat hatalmasságai, ha a parancsuralmi rendszer mégoly lelkes hívei voltak is, azt mégse adhatták parancsba a középvezetőknek, hogy a saját emeletükön végezzék szükségüket, és ne egy emelettel lejjebb. Egyébként pedig nem tűrhették ezt a szabotázst. Tehát tenni kell valamit. De mit?

Természetesen engem tettek felelőssé a gyalázatért. Fubuki bevonult a gineceumba, és ádázul azt mondta:

- Nem mehet így tovább. Maga már megint kellemetlen helyzetbe hozta a környezetét.

- Mit követtem el?

- Nagyon jól tudja.

- Esküszöm, nem tudom.

- Nem vette észre, hogy a férfi kollégák nem merik igénybe venni a negyvennegyedik emeleti mellékhelyiséget? Időt veszítenek vele, hogy más emeletekre járnak. A maga jelenléte zavarja őket.

- Aha. De hát, mint ismeretes, én nem a saját akaratomból vagyok itt.

- Szentelen! Ha képes lenne rá, hogy méltósággal viselkedjen, egészen más lenne a helyzet.

Felvontam a szemöldökömet:

- Nem értem, hogy jön ide a „méltóság”?

- Ha úgy néz a mosdóba menő férfiakra, ahogy énram néz, akkor könnyű magyarázatot találni a viselkedésükre.

Elnevettem magam:

- Nyugodjon meg, egyáltalán nem nézek rájuk.

- Akkor miért érzik kellemetlenül magukat?

- Ez nagyon is érthető. Feszélyezi őket, hogy jelen van a másik nem egy képviselője.

- És miért nem vonja le az ebből adódó tanulságot?

- Milyen tanulságot kéne levonnom?

- Azt, hogy ne legyen jelen.

Felderült az arcom.

- Felment a férfivécés beosztásomból? Ó, köszönöm!

- Nem ezt mondtam.

- Akkor nem értem.

- Amint bemegy egy férfi, maga menjen ki! És csak akkor menjen vissza, amikor ő elmegy!

- Rendben van. De ha a női vécében vagyok, nem tudhatom, hogy van-e valaki a férfivécében. Hacsak...

_ Hacsak?

- Rettenetesen buta képet vágtam.
- Van egy ötletem - mondtam idvezült mosollyal. - Megoldás lenne, ha videokamerát szerelnének fel a férfiilemhelyen, és itt, a nőknél lenne a monitor. Akkor mindig tudnám, hogy mikor mehetek be.
Fubuki elképedve nézett rám.
 - Videokamerát a férfivécébe? Mondja, előfordul magával, hogy előbb gondolkozik és csak aztán beszél?
 - Az uraknak nem muszáj tudni róla - mondtam nagy ártatlanul.
 - Hallgasson! Maga hülye!
 - Még ez a szerencse. Képzelve, mi volna, ha egy intelligens embernek adta volna ezt a posztot?
 - Hogy mer felelni?
 - Mit kockáztatok? Ennél alantasabb munkát már úgyse tud adni.
Na, ezzel elvettem a sulykot. Azt hittem, hogy a főnöknöm ott helyben infarktust kap. Majdnem felnyársalt a tekintetével.
 - Vigyázzon! Nem tudja, hogy még mi jöhet.
 - Árulja el!
 - Ne féljen, majd megtudja. És intézze úgy, hogy ne legyen a férfivécében, ha bemegy valaki.
Elment. Eltűnődtem, hogy komolyan vegyem-e a fenyegetést, vagy csak blöffölt.

Engedelmeskedtem tehát az új utasításnak, megkönnyebbülve, hogy kevesebbet kell időznöm azon a helyen, ahol két hónapon át abban a nagy kiváltságban volt részem, hogy tapasztalhattam: a japán férfi egy cseppet sem illedelmes. Amennyire a japán nő rettegésben él, nehogy a legcsekélyebb nesz hallatsszon a testéből, annyira kevéssé törődik vele a férfi.

Kevesebb időt töltöttem ugyan a férfivécében, de megállapíthattam, hogy a tejtermékrészleg dolgozói nem tértek vissza dolgukat végezni a negyvennegyedik emeletre; főnökük hatására folytatták a bojkottot. Örök hála adassák Tensi úrnak!

Valójában az történt, hogy kinevezésem óta politikai tetté vált, hogy ki melyik vécében végzi dolgát.

Az a férfi, aki változatlanul a negyvennegyedik emeleti vécébe járt, a következőt adta tudtuk „A tekintélytiszteletem feltétlen és korlátlan, nem érdekel, ha megalázzák az idegeneket. Azoknak amúgy sincs keresnivalójuk a Jumimotónál.”

Aki nem volt hajlandó a negyvennegyedikre járni, azt a véleményt képviselte: „Elöljáróim tisztelete nem akadályoz meg benne, hogy némely döntésükkel kapcsolatosan megőrizzem kritikai szellememet. Különben pedig úgy gondolom, hogy a Jumimoto bizvást alkalmazhatna külföldieket néhány olyan felelős beosztásban, ahol hasznunkra lehetnének.

Soha árnyékszék nem volt színtere ilyen nagy tétre menő ideológiai harcnak.

Minden életnek megvan a kitüntetett traumája, az a megrázkódtatás, amely *az* előtti és *az* utáni szakaszra osztja a létet, és amelynek a futó emléke is irracionális - állati és gyógyíthatatlan - félelembe dermeszti az embert.

A Jumimoto női mosdói csodálatosak voltak, mert nagy ablakon áradt be a fény. Az üvegfal óriási szerepet kapott az életemben. Homlokomat az üvegnek nyomva órákon át azt játszottam, hogy levetem magam a mélységbe. Láttam, ahogy zuhan a testem, a szédületig szívtam magamba a zuhanást. Allíthatom, hogy soha, egyetlen percig sem unatkoztam a helyemen.

Eppen javában hódoltam az öndefesztrációnak, amikor bekövetkezett az újabb tragédia. Hallottam, hogy nyílik a hátam mögött az ajtó. Senki más nem lehetett, csak Fubuki, és mégse: ez nem az a gyors kis kattánás volt, ahogy a kíznóm szokta benyitni az ajtót. Olyan volt, mintha valaki beszakította volna. És a léptek se körömcipő kipp-koppjai voltak, hanem egy kanos jeti bős csörtetése.

Nagyon gyorsan történt, épp csak megfordultam, és már ott toronylott fölöttem az alelnök. Mikromásodpercnyi döbbenet („Uristen! Egy férfi-ha ugyan férfi ez a hájtömeg-a női mosdóban!”), aztán örökkévalóságnyi vakrémület.

Úgy kapott fel, ahogy King Kong ragadja meg a kis szökeséget, és magával hurcolt, ki az őrhelyemről. Játékszer voltam a keze közt. Rettegésem a tetőfokára hágott, amikor a férfvécé felé vette az irányt.

Eszembe jutott Fubuki fenyegetése: „Nem tudja, hogy még mi jöhet.” Nem blöffölt. Most megfizetek bűneimért. Megállt a szívverésem. Az agyam végrendeletet fogalmazott.

Emlékszem, mit mondtam magamban: „Ez most megerőszakol és megöl. Igen, de mi lesz a sorrend? Öljön meg előbb!”

A mosdóban egy férfi mosta a kezét. De a tanú jelenléte nem hőköltette meg Omocsi urat. Kinyitotta az egyik fülke ajtaját, és a csészére hajított.

„Ütött az órád”- gondoltam.

Három szótagot üvöltött artikulálatlanul. Úgy meg voltam rettenve, hogy nem értettem, mit ordít, azt hittem, olyasmi ez, mint a kamikazek *banzája*, csak épp a nő megerőszakolásának alkalmából.

Acsargó dühvel egyre azt a három szótagot harsogta. És hirtelen lőn világosság, és azonosítani tudtam a böffeneteit:

- Nó pépá! Nó pépá!

Vagyis japcsiamerikaiul:

- No paper! No paper!

Az alelnök tehát ezt a tapintatos módját választotta, hogy figyelmeztessen: nincs papír a fülkében.

Több se kellett, futottam a lomtárhoz, nyitottam a kulccsal, és már futottam is vissza remegő inakkal, megrakodva papír- tekercekkel. Omocsi úr megszemlélte, ahogy a tartókba teszem őket, ordított valamit, ami nemigen lehetett dicséret, kihajított, és bezárkózott az immár jól felszerelt fülkébe.

Cafatos lélekkel kerestem menedéket a női vécében. Leguggoltam a sarokba, és sírtam, mint a záporosó.

Mintegy véletlenül, Fubuki ezt az időt választotta, hogy fogat mosson. Láttam a tükörben, hogy fogkrémtől habzó szájjal engem néz. Ujjongott a szeme.

Olyan gyűlölet támadt fel bennem a főnöknőm iránt, hogy a halálát kívántam. Hirtelen eszembe jutott, hogy véletlenül egybeesik a vezetékneve és a leginkább odaillő latin szó, és kis híján az arcába kiáltottam: „Memento mori!”

Hat évvel korábban nagyon tetszett egy japán film, az volt a címe, hogy *Furio*, angolul úgy ment, hogy *Merry Christmas, mister Lawrence*. 1944 táján játszódott a csendes-óceáni hadszíntéren. Brit katonák egy csoportja hadifogoly egy japán katonai táborban. Egy angol (David Bowie) és egy japán parancsnok (Riuicsi Szakamoto) közt olyan viszony alakul ki, amelyet egyes iskolai tankönyvek úgy szoktak körülírni, hogy „rendhagyó kapcsolat”.

Talán mert nagyon fiatal voltam, lenyűgözőnek és felkavarónak találtam Osima filmjét, főleg a két főhős sokértelmű összecsapásának jeleneteit. A végén a japán halálra ítéli az angolt.

Az egész estét betöltő film egyik legeragadóbb jelenetében, a vége felé, a japán megtekinti félholt áldozatát. Kínhalál céljából azt választotta, hogy temessék be az angolt, csak a feje látsszék ki a földből a tűző napon; emez elmés módszer következtében egyszerre háromféleképpen hal meg a fogoly: éhen, szomjan és napszúrásban.

Annál is alkalomhoz illőbb a megoldás, mivel a szőke britnek olyan a bőre, ami hajlamos peccenyére sülni. És amikor a hadfi, mereven és méltóságteljesen áhítatba merül „rendhagyó kapcsolata” tárgya fölött, a haldoklónak olyan az arca, mint egy kicsit túlsütött, sőt megperzselődött bifsztek. Tizenhat éves voltam, és úgy éreztem, hogy így meghalni a szerelem ékes bizonyítéka.

Mi tagadás, hasonlóságot láttam a filmbeli helyzet és az én Jumimoto-beli szenvedéseim közt. Nem mondom, az én bűnhődésem nem volt egészen olyan. De én is hadifogoly voltam egy japán táborban, és kínzóm semmivel sem volt kevésbé szépséges, mint Riuicsi Szakamoto.

Egyszer aztán, amikor kezet mosott, megkérdeztem, hogy látta-e a filmet. Bólintott. Rettenthetetlen hangulatban lehettem aznap, mert folytattam a kérdezősködést:

- És hogy tetszett?

- Jó volt a zenéje. Kár, hogy a történet hazug.

(Fubuki, ha nem tudott is róla, a soft revizionizmust művelte, mint sok fiatal a felkelő nap országában: a honfitársainak nincs mit felróni a világháború miatt, ázsiai kalandozásaiknak pedig az volt a célja, hogy védelmezzék a bennszülötteket a náciaktól.)

Nem voltam abban a helyzetben, hogy vitába szálljak vele. Beértem annyival, hogy azt mondtam:

- Azt hiszem, metaforát kell látni a történetben.

- Minek a metaforáját?

- Az emberek közti viszonyét. Például a mi kettőnk viszonyát.

Csodálkozva nézett rám, mint aki azt gondolja: „Mit eszelt ki már megint ez a gyengeelméjű?”

- Igen - folytattam. - Miközöttünk ugyanaz a különbség, mint Riuicsi Szakamoto és David Bowie közt. Kelet és Nyugat. A látható konfliktus mögött ugyanaz a kölcsönös kíváncsiság rejlik, a félreértések mögött ugyanaz a vágy, hogy megértsük egymást.

Enyhén szólva is lapos közhelyeket pufogtattam, de kiderült, hogy így is túl messzire mentem.

- Nem - mondta mogorván a feljebbvalóm.

- Miért?

Na, erre mit felel? Bőven lett volna választék: „Én egy cseppet sem vagyok kíváncsi magára”, vagy „Én egy cseppet sem akarom megérteni magát”, vagy „Micsoda önhittség, hogy egy hadifogoly sorsához méri a sorsát!”, vagy „A két szereplő közt olyan zavaros viszony volt, amit semmi szín alatt nem óhajtok magamra venni”.

De nem. Fubuki rendkívül ügyes volt. Nem emelte fel a hangját, és a semleges, udvarias válasz mégis nagyon is fejbeverő volt:

- Szerintem maga nem hasonlít David Bowie-ra.

El kellett ismernem, hogy igaza van.

Ritkán szólaltam meg, amióta elfoglaltam új munkakörömet. Nem volt megtiltva, de tartottam magam az íratlan szabályhoz. Ha ilyen kevéssé fényes feladatot lát el az ember, különös módon csak úgy tudja megőrizni a méltóságát, ha hallgat.

Ha a klozetpucoló fecserészik, azt hihetni, hogy kedveli a munkáját, a képességeinek megfelelőnek tartja, és olyannyira kiteljesíti személyiségét, hogy az csivitelésre ihleti.

Ha viszont hallgat, azzal azt jelzi, hogy szerzetesi sanyargatásként éli meg, amit csinál. Némaságba burkolózva vezekel, hogy megváltsa bűneitől az emberiséget. Bernanos beszél a Gonosz lesújtó banalitásáról; nos, a klozetpucolónő a széklet lesújtó banalítását ismeri: az utálatos megjelenési formák mindig ugyanazt rejtik.

Hallgatása nem szűnő konsternációra vall. Ő az illemhely karmelitája.

Hallgattam tehát, de annál többet gondolkoztam. Ugy gondoltam például, hogy bár nem hasonlítok David Bowie-ra, az összehasonlítás igenis megáll. Van rokonság az ő helyzete és az én helyzetem közt. Mert hát miért helyezett ilyen ocsmány beosztásba Fubuki, hacsak nem azért, mert az irántam való érzelmei legalábbis zűrzavarosak?

Más beosztottjai is vannak, nemcsak én. Nem én vagyok az egyetlen, akit gyűlöl és megvet. Másokat is gyötörhetett volna. De ő egyedül rajtam töltötte ki kegyetlenségét. Ez nyilvánvalóan kiváltság.

Ugy döntöttem, hogy kiválasztottnak tekintem magam.

A fentebb írottak azt a látszatot kelthetik, mintha a Jumimotón kívül nem is lett volna életem. Szó sincs róla. Volt vállalaton kívüli életem, és nem is tartalmatlan vagy jelentéktelen.

De úgy határoztam, hogy e helyütt nem beszélek róla. Részint mert nem tartozik a tárgyhoz. Részint pedig mert hosszú munkaidőm miatt a magánéletem enyhén szólva is korlátozott volt.

De legfőképpen tudathasadásos okból: ha a posztomon voltam, a Jumimoto-ház negyvennegyedik emeleti vécéjében, és éppen egy középáder bélsárnyomait síkáltam, elképzelni se tudtam, hogy az épületen kívül, tizenegy metrómegállónyira van egy hely, ahol szeretnek és tisztelnek engem, és semmi összefüggést nem látnak köztem meg egy klozetkefe közt.

Ha mindennapi létem éjszakai része eszembe villant a munkahelyemen, csak arra tudtam gondolni: „Nem. Kitaláltad azt a házat, azokat az embereket. Ha úgy érzed, hogy régebb óta vannak, mint az új munkaköröd, az csak a képzeleted játéka. Nyisd ki a szemed! Szeretteid olyanoknak tekintetnek, mint egy porszem a mérlegserpenyőben, de a vécésésze örök. Jusson eszedbe a lebombázott városok fényképe: az emberek meghaltak, az épületek leomlottak, de a vécék büszkén ágaskodnak az ég felé a felmeredő csöveken. Amidőn eljő a végítélet, a városokból csak klotyórengeteg marad. Kényelmes hálószobád, mindazok az emberek, akiket szeretsz, csak elméd vigasztaló látomásai. Jellemző az olyanokra, akik szármalmas munkát végeznek, hogy - Nietzsche szavával - háttérvilágot alkotnak maguknak, földi vagy égi paradicsomot, és azon vannak, hogy higgyenek benne, vigaszképpen borzalmas sorsukért. Szellemi édenük annál szebb, minél rútabb a való életük. Hidd el: nincs semmi a negyvennegyedik emeleti vécén kívül. Minden itt és most van.”

És akkor odamentem az üvegfalhoz, és tekintetem végigfutott a tizenegy metrómegállón, és megállapodott az útvonal végén: házat látni se, elképzelni se lehetett ott. „Na látod! Az a békés otthon csak képzeleted gyümölcse.”

Nem volt mit tenni, az üveghez nyomtam a homlokomat, és a mélybe vettem magam. En vagyok az egyetlen ember a világon, akivel megesett a csoda: az mentette meg az életemet, hogy a mélybe vettem magam.

Valószínű, hogy még ma is vannak cafatok a testemből szerte a városban.

Teltek-múltak a hónapok. Az idő elvesztette állagát. Nem tudtam megállapítani, hogy gyorsan vagy lassan múlik-e. Az emlékezetem úgy működött, mint egy vécé. Este lehúztam. Képzeltbeli kefével eltüntettem az utolsó szenny-nyomokat.

Rituális tisztítás-tisztálkodás, mely semmit sem ért, mert agyam vécésészéjében minden reggel ott volt a szennyeződés.

Amiként azt a legtöbb földi halandó jól tudja, a vécé elmélkedésre való hely. Nekem, aki ott váltam karmelitává, volt alkalmam gondolkozni.

És rájöttem egy fontos dologra, arra, hogy Japánban a vállalat az élet.

Persze, persze, olyan alapigazság ez, amelyet sokszor elmondtak az országról szóló gazdasági írásokban. De áthághatatlan fal választja el a leírt

mondatot és az élményt. Egész valómat átítatta, hogy mit jelent a vállalat, mit jelent a Jumimoto-beli kollégáimnak, és mit nekem.

Az én via crucisom nem volt gyötrelmesebb, mint az övék. Csak megalázóbb.

Ennek ellenére nem irigyeltem a helyzetüket. Ugyanolyan nyomorult volt, mint az enyém.

A könyvelők, akik napi tíz óra hosszat számokat másoltak, az én szememben áldozatok voltak egy olyan istenség oltárán, akiben nem volt semmi nagyság, semmi titok. A szegény halandók örök időktől olyan dolgoknak szentelték életüket, amelyek felfoghatatlanok voltak számukra, de legalább azzal vigasztalódhattak, hogy valami misztikus célért sínylődnek.

Most már nem ámíthatták magukat. A nagy semmiért adják életüket.

Mint köztudomású, Japánban van a legtöbb öngyilkosság a világon. Én csak azon csodálkozom, hogy nem gyakoribb az öngyilkosság Japánban.

Mi várja a vállalat kapuján kívül a számokkal öblögetett agyú könyvelőket? Kötelező sörözés a hozzá hasonlóan trepanált kollégákkal, órákon át tartó utazás a zsúfolt metrón, alvó feleség, kimerült gyerekek, az álom, amely úgy beszippan, mint a lefolyó a vizet, nagy-nagy néha nyaralás, aminek senki sem ismeri a használati utasítását... semmi, amit életnek lehetne nevezni.

Rossz belegondolni, hogy más népekhez mérve ők a Föld kiváltságosai.

Elérkezett december, a felmondásom hónapja. Lehet, hogy meglepő a szó, hiszen lejár az egyéves szerződése, nem kell tehát felmondani. És mégis. Nem érhettem be annyival, hogy megvárjam január 7-e estéjét, és néhány embertől futó búcsút véve távozzam. Abban az országban, ahol nemrégiben még - szerződés ide, szerződés oda - az elszegődés szükségképpen egész életre szólt, nem lehet úgy kilépni a vállalattól, hogy az ember meg ne adná a módját.

A hagyománynak megfelelően a ranglétra minden fokán be kellett adni a felmondásomat, vagyis négyszer, a piramis aljától fölfelé haladva: először Fubukinak, aztán Szaitó úrnak, aztán Omocsi úrnak és végül Haneda úrnak.

Felkészültem a szertartásra. Természetesen megtartottam a fő szabályt: ne panaszkodj!

Amúgy apámtól is kaptam egy utasítást: nem szabad, hogy ez az ügy bármi módon beárnyékolja a jó viszonyt Belgium és a felkelő nap országa közt. Megemlíteni is tilos, hogy a vállalat egy japán alkalmazottja rosszul bánt velem. Csak olyan okokkal érvelhetek - mert hiszen meg kell magyaráznom, hogy miért hagyok ott egy ilyen előnyös állást amelyeknek én vagyok az alanya, és kizárólag velem kapcsolatosak.

Logikusan végiggondolva, ez nem hagyott sok választást, helyesebben egyetlen lehetőséget hagyott: mindenről én tehetek. Nevetségessé teszem magam, de sebaj, a jumimotósok hálásak lesznek, hogy minden szégyent magamra veszek, és élénken tiltakozni fognak: „Ne! Ne mondjon rosszat magáról, maga nagyon is jóra való.”

Kihallgatásra jelentkeztem a főnöknőmnél. Késő délutánra adott találkozót egy üres irodába.

Beléptem, és akkor fülembé súgta a kis ördög: „Mondd neki, hogy vécsnéniként máshol többet kaphatsz!”

Nagyon nehezen bírtam elhallgattatni az ördögöt, és majdnem kipukkadt belőlem a nevetés, amikor leültem a szépséggel szembe.

A kis ördög pont azt a pillanatot választotta, hogy odasúgja: „Mondd neki, hogy csak akkor maradsz, ha kitesznek egy tányért a klotyóba, ötven jen a tarifa.”

Beharaptam az arcom, hogy megőrizzem a komolyságomat. Olyan nehéz volt, hogy nem bírtam megszólalni.

Fubuki felsóhajtott:

- Nos? Beszélni akart velem.

Lesunytam a fejem, hogy elrejtsem a szám rángatózását; a mély alázatra valló testtartás bizonyára megörvendeztette felettesemet.

- Hamarosan lejár a szerződés, és legnagyobb sajnálatomra be kell jelentenem, hogy nincs mód, hogy meghosszabbítsam.

Úgy beszéltem, olyan félénk alázattal, mint az alattvaló minta- példánya.

- Igen? Na és miért? - csattant Fubuki hangja.

Csodálatos kérdés! Úgy látszik, nem csak én komédiázom. Fölvettem a kesztyűt, és a következő válaszkarikatúrát adtam:

- A Jumimoto társaság több ízben kiváló lehetőséget adott, hogy bizonyítsam rátermettségemet. Örök életemben hálás leszek a társaságnak. Sajnos nem voltam méltó a belém vetett bizalomra.

Nem tudtam folytatni, mert újból be kellett harapnom az arcom, annyira komikusnak tetszett a szövegem.

Fubuki viszont nyilván nem találta nevetségesnek, mert azt mondta:

- Úgy van. Maga szerint miért nem tudott megfelelni a kívánalmaknak?

Önkéntelenül felkaptam a fejem, és hökkenten néztem rá. Jól hallok? Csakugyan azt kérdezi, hogy miért nem tudok megfelelni a klotyókívánalmaknak? Ilyen mérhetetlen benne a vágy, hogy megalázzon? És ha igen, vajon mi az irántam való érzelmei igazi természete?

Mélyen a szemébe néztem, hogy el ne mulasszam, hogy reagál, és ezt az ökörséget tudtam kipréselni magamból:

- Mert nem volt meg a kellő észbeli képességem.

Kevésbé érdekelt, hogy ugyan miféle észbeli képességek szükségesek a klozetpucoláshoz, mint az, hogy kínvallatómnak inyére van-e a behódolás eme röhejes bizonyítéka.

Jól nevelt japán nő lévén mozdulatlan és kifejezéstelen maradt az arca, és csak tüzetes szeizmikával tudtam megállapítani, hogy a kérdésem hatására megrezdül az állkapcsa: Fubuki élvezett.

És nem lesz bolond megállni a gyönyör útján! így folytatta:

- Én is így gondolom. Maga szerint mi az oka a képességihiányának?

Ó, micsoda kérdés! Remekül mulattam:

- A nyugati agy alsóbbrendűsége a japán agyhoz képest.

Fubukit elkápráztatta, hogy milyen engedelmesen teljesítem vágyait, és nem maradt adós a méltányos válasszal:

- Bizonyára ez is szerepet játszik. Mindamellet nem szabad eltúlozni az átlagos nyugati agy alsóbbrendűségét. Nem gondolja, hogy főképpen a maga agyának a fogyatékoságai okozták, hogy nem tudott megfelelni?

- De igen.

- Eleinte azt hittem, hogy sabotálni akar a Jumimoto vállalatnál. Esküdjön meg rá, hogy nem direkt volt ostoba.

- Esküszöm.

- Tudatában van a fogyatékoságának?

- Igen. A Jumimoto társaság sokat segített, hogy tisztába jöjjek vele.

Főnöknőm arca változatlanul kifejezéstelen volt, de a beszédén éreztem, hogy kiszáradt a szája. Örültem, hogy nekem köszönhetően végre megadatik neki a kéj.

- Eszerint a vállalat nagy szolgálatot tett magának.

- Örök életemben hálás leszek érte.

Kimondhatatlanul tetszett a párbeszédünk szürrealista fordulata, amely váratlanul a hetedik mennyországba repíti Fubukit. Milyen megható fejlemény!

„Édes Hóvihar, ha ilyen csekélyke áron a gyönyöröd eszköze lehetek, rajta, ne fékezd magad, ostromolj kemény és érdes fergeteggeddel, túhegyes hókristályaiddal; haragtól vemhesek fellegeid, s én nem bánom, ha a hegyek közt - utat tévesztett halandó - rám zúdul haragod hózápora, arcomba freccsennek fagyott nyálszilánkjai, nem tudnak kárt tenni bennem, és milyen gyönyörű a vágyad, hogy szidalmak golyózáporával csipkézd ki bőrömet, vaktölténnyel lődözöl, édes Hóvihar, nem hagytam, hogy bekössék a szemem a kivégzőosztagod előtt, mert oly régóta szerettem volna látni szemedben a gyönyört.”

Azt hittem, kielégült, mert olyan kérdést tett föl, ami pusztán formáságnak látszott:

- Mik a tervei?

Nem óhajtottam megmondani, hogy írogatok. Veszélytelen vizekre eveztem:

- Talán franciát fogok tanítani.

A főnöknőm megvetően felkacagott.

- Tanítani? Maga? Gondolja, hogy képes tanítani?

Nahát, Hóvihar, te mindig rá tudsz tenni egy lapáttal!

Rádöbbsentem, hogy még egy fordulót akar.

Hát jó, akkor nem fogom botorulni azt felelni, hogy van tanári diplomám.

Lehajtottam a fejem

- Igaza van. Még mindig nem tudom felmérni a korlátaimat.

- Igen, igen. Igazából milyen munkát tudna végezni?

El kellett juttatnom a gyönyör önkívületéig.

Az ősi japán udvari etikett előírja, hogy a császárhoz „hódolattal és esengve” kell folyamodni. Mindig is rajongtam ezért a fordulatért, amely olyan jól illik a samurájfilmek szereplőihöz, amikor urukhoz fordulnak, valósággal sokban az ember- feletti tisztelettől.

A hódolat álorcáját vettem fel, és reszkettem. Esengve néztem az ifjú hölgy szemébe:

- Gondolja, hogy felvesznek a kukások közé? - rebegtem.

- Igen - mondta egy kicsit túlzott hévvel.

Zihálva sóhajtott. Eljuttattam az eksztázisig.

Ezután Szaitó úrnak kellett benyújtanom a felmondásomat. O is egy üres irodában adott találkozót, de Fubukitól eltérően ő szemlátomást kényelmetlenül érezte magát, amikor leültem vele szembe.

- Hamarosan lejár a szerződése, és sajnálattal be kell jelentenem, hogy nincs módom meghosszabbítani.

Szaitó úr arca összevissza rángatózott. Nem tudván lefordítani az arcjátékot, folytattam magánszámomat.

- A Jumimoto társaság többször is lehetőséget adott, hogy bizonyítsam alkalmasságomat. Örök életemben hálás leszek érte. Sajnos nem voltam méltó a belém vetett bizalomra.

Szaitó úr vézna teste görcsösen rángott, rázkódott. Nagyon felzaklatta a mondókám.

- Amélie-szan...

Egyik sarokból a másikba ugrált a tekintete, mintha ott keresné a megfelelő szavakat. Megsajnáltam.

- Szaitó-szan?

- Én... mi... szóval nagyon sajnálom. Jobb szerettem volna, ha nem így alakulnak a dolgok.

Hogy egy japán férfi szívből mentegetőzzön, körülbelül egyszer történik meg évszázadonként. Elszörnyedtem, hogy Szaitó úr így megalázkodik miattam. Megalázkodik, pedig nem is volt szerepe sorozatos lefokozásomban.

- Nincs mit sajnálni. A lehető legjobban alakultak a dolgok. Nagyon tanulságos volt a vállalatuknál töltött rövid idő.

És ebben nem volt semmi hazugság.

- Mik a tervei? - kérdezte feszült, de kedves mosollyal.

- Ne aggódjon miattam! Majd kialakul.

Szegény Szaitó úr! Még nekem kellett vigasztalnom. Szakmai előmenetele ellenére olyan volt, mint ezer és ezer társa; egyszerre rabszolgája és ügyetlen pribékje egy olyan rendszernek, amelyet bizonyára nem szeret, de - gyöngeségből és képzelőerő híján - sosem fog becsmérelni.

Következett Omocsi úr. Majd belehaltam a félelembe, hogy kettesben kell maradnom vele az irodájában. De az alelnök épp jókedvében volt.

Meglátott és felrikkantott:

- Amélie-szan!

Úgy mondta, ahogy csak a japánok tudják mondani: felröpítik a nevet, s azzal bizonyítják a személy meglétét.

Teli szájjal beszélt. Próbáltam rájönni a hangjából, hogy mi lehet az az élelmiszer. Az biztos, hogy nyúlós, ragacsos, olyasmi, amitől csak úgy szabadul az ember, ha hosszú percekig tisztogatja nyelvével a fogait. De nem karamell, mert az még jobban a szájpadról tapad. Nem medvecukor, mert annál mázgasabb. Nem mályvacukorka, mert annál trutyisabb. Rejtély.

Rázendítettem a már jól begyakorolt litániára:

- Hamarosan lejár a szerződése, és sajnálattal be kell jelentenem, hogy nincs módom meghosszabbítani.

Az ülésen tartotta a nyalánkságot; az asztaltól eltakarva nem láthattam, hogy mi az. Ujabb adagot emelt a szájához; a vastag ujjak eltakarták előlem a rakományt, amely úgy tűnt el a süllyesztőben, hogy a színét se tudtam megállapítani. Bosszantott a dolog.

A dagadt észrevette a tápláléka iránti kíváncsiságomat, és felmarkolta a csomagot, odadobta az asztalra. Nagy meglepetésemre világoszöld csokoládé volt.

Elhűlve néztem az alelnökre, és félénken azt kérdeztem:

- A Mars bolygóról van ez a csokoládé?

Visítva nevetett. Csukladozott a nevetéstől:

- Kasszej no csokoreto! Kasszej no csokoreto!

Vagyis: „Csokoládé a Marsról! Csokoládé a Marsról!”

Úgy gondoltam, hogy furcsa egy módja ez a lemondás elfogadásának. És nagyon feszélyezett a koleszterindús kacaj. Egyre erősödött, és az volt az érzésem, hogy az alelnök mindjárt szívrohamot kap a szemem előtt.

Hogy fogom megmagyarázni a hatóságoknak? „Felmondtam. Belehalt.” A Junimoto egyetlen alkalmazottja se veszi be ezt a mesét: én pont az a fajta munkaerő vagyok, akinek a távozása örömteli fejlemény.

A zöldcsokoládé-históriát pedig még kevésbé fogják elhinni. Nem szokás meghalni egy tábla csokoládétól, akkor se, ha klorofill színű. Sokkal hihetőbb, hogy gyilkosság történt. Bőven volt rá indítékom.

Egy szó, mint száz, azt kellett remélni, hogy Omocsi úr föl ne forduljon, mert eszményi gyanúsított lettem volna.

Már tátottam a számat, hogy előadjam a második verset, és megállítsam a röhögéstájfunt, de a dagadt megelőzött:

- Zölddinnyés fehér csokoládé, hokkaidói specialitás. Finom. Tökéletesen visszaadja a japán dinnye ízét. Tessék, kóstolja meg.

- Köszönöm, nem kérek.

Szerettem a japán dinnyét, de felfordult a gyomrom arra gondolva, hogy milyen lehet az íze fehér csokoládéval keverve.

Valami homályos okból a visszautasítás bosszantotta az alelnököt. Megismételte a kínálást:

- Mesiagatte kudaszaj!

Vagyis: „Tegye meg nekem azt a szívességet, hogy egyen!”

Visszautasítottam.

Néhány nyelvi fokozattal lejjebb szállt a parancs:

- Tabete!

Vagyis: „Egyen!”

Visszautasítottam.

Rám kiabált:

- Taberu!

Vagyis: „Zabálj!”

Visszautasítottam.

Majd felrobbant a dühtől:

- Hé! Ameddig a szerződése le nem jár, engedelmeskednie kell nekem.

- Mit érdeklí magát, hogy megkóstolom, vagy nem kóstolom meg?

- Szentelen nőszemély! Maga nem tehet fel kérdést nekem. Magának az a dolga, hogy teljesítse a parancsaimat.

- Na és mi van akkor, ha nem engedelmeskedem? Kiróg? Örülne nekem.

Ahogy kimondtam, rögtön rájöttem, hogy elvettem a sulykot. Lesírt Omocsi úr arcáról, hogy kaptak egy jó nagy pofont a belga-japán jó kapcsolatok.

Infarktus kerülgette. Jobbnak láttam, ha Canossát járok:

- Bocsánatot kérek.

Volt annyi levegője, hogy elbődüljön:

- Zabálj!

Ez volt a bűnhődésem. Ki gondolta volna, hogy külpolitikai tényezővé válhat a csokoládéevés?

Nyúltam a csokoládé felé, és arra gondoltam, hogy talán így történtek a dolgok az édenkertben: Évának egyáltalán nem fült a foga az almához, de egy dagadt kígyóra hirtelen és érthetetlenül rájött a szadista roham, és kényszerítette, hogy beleharapjon a gyümölcsbe.

Letörtem egy kis zöld kockát, és bekaptam. Főként a szín taszított. Majszoltam a csokoládét, és szégyenemre úgy találtam, hogy nem is rossz.

- Finom - mondtam kelletlenül.

- Na? Na? Jó, mi? Jó a Marsról jött csokoládé?

Diadalmaskodott. Újra kiválóak voltak a japán-belga kapcsolatok.

Lenyeltem a casus bellit, és előadtam a magánszámom következő tételét:

- A Jumimoto társaság többször is lehetőséget adott, hogy bizonyítsam alkalmasságomat. Örök életemben hálás leszek érte. Sajnos nem voltam méltó a belém vetett bizalomra.

Omocsi úr csodálkozva nézett rám, valószínűleg azért, mert elfelejtette jövetelem célját, aztán kitért belőle a nevetés.

Jámborságomban úgy képzeltem, hogy hajó hírük kedvéért megalázkodom, ha magam alacsonyodón! le, hogy ne tehessek nekik semmi szemrehányást, olyasféle udvarias tiltakozást váltok ki: „Ugyan, dehogy, nagyon is méltó rá!”

Most már harmadszor adtam elő kisdéd szónoklatomat, és még mindig nem kaptam rá cáfolatot. Fubuki nemhogy tagadta volna alkalmatlanságomat, rávezetett, hogy az én esetem még annál is súlyosabb. Szaitó urat nagyon bántotta, hogy olyan rossz sorom volt, de egy szóval se mondott ellene, hogy az önbecsmerletem megalapozott volna. Az alelnök meg, ugyebár, kitörő lelkesedéssel fogadja és hagyja jóvá állításaimat.

A tényállás André Maurois mondását jutatta eszembe: „Ne mondj sok rosszat magadról, mert elhiszik.”

A szörnyeteg zsebkendőt vett elő, letörülte kacagástól kicsordult könnyeit, és döbbenetemre kifújta az orrát, ami Japánban a gorombaság netovábbja. Olyan mélyre sülyedtem volna, hogy szégyentelenül orrot üríthetnek előttem?

- Amélie-szan! - sóhajtott.

Többet nem szólt, tehát ő ezzel le is zárta az ügyet. Felálltam, elköszöntem, iszkoltam kifelé.

Már csak Istentől kellett búcsút vennem.

Sosem voltam olyan igazi japán, mint amikor benyújtottam felmondásomat az elnöknek. Az ő színe előtt őszinte volt a zavarom, ami abban fejeződött ki, hogy mereven mosolyogtam, és csuklás rázott.

Haneda úr rendkívül szívélyesen fogadott hatalmas, világos irodájában.

- Hamarosán lejár a szerződés, és sajnálattal be kell jelentenem, hogy nincs módom meghosszabbítani.

- Hogyne! Megértem magát.

O volt az első, aki emberien kommentálta döntésemet.

- A Jumimoto társaság többször is lehetőséget adott, hogy bizonyítsam alkalmasságomat. Örök életemben hálás leszek érte. Sajnos nem voltam méltó a belém vetett bizalomra.

Nem hagyta ennyiben:

- Ez nem így van, maga is tudja. A Tensi úrral való együttműködése bebizonyította, hogy az adottságainak megfelelő területeken kiváló munkára képes.

Ná, ugye!

Sóhajtván fűzte hozzá:

- Nem volt szerencséje, nem jó időben jött. Igaza van, hogy elmegy, de tudnia kell: ha egyszer úgy döntene, hogy visszatér hozzánk, örömmel látjuk. Bizonyára nem én vagyok az egyetlen, akinek hiányozni fog.

Meggyőződésem, hogy ebben tévedett. De ez a legkevésbé sem csökkentette meghatottságomat. Olyan szívhez szólóan beszélt, hogy majdhogynem elszomorodtam, amiért elhagyom a vállalatot.

Új év: három kötelező és rituális pihenőnap. A japánokat megbénítja a nagy henyélés.

Még főzőcskézni is tilos három napon és három éjszakán át. Előre elkészített és gyönyörű lakkdobozokba helyezett hideg ételeket esznek.

Az ünnepi ételek közt van az omocsi; korábban imádtam azt a rizsből készülő süteményt. Abban az évben névtani okból nem bírtam lenyelni.

Amikor a számhoz emeltem egy omocsit, biztosra vettem, hogy mindjárt elbődül: „Amélie-szan!” és mázgasan nevet.

Három munkanapom maradt a cégnél. Az egész világ Kuvaitra szegezte tekintetét, és várta, hogy mi lesz január 15-én.

En a vécé üvegfalára szegeztem tekintetemet, és vártam január 7-ét: az volt az én ultimátumom.

Ahítatos légkörben töltöttem napomat az illemhelyen, szertartásos ünnepélyesség áradt minden mozdulatomból. Szinte sajnáltam, hogy nem tudom ellenőrizni az öreg karmelita mondását: „A Karmel-hegyen csak az első harminc év nehéz.” Hat óra tájban kezdet mostam, aztán elbúcsúztam néhány személytől, aki a tudtomra adta, hogy ilyen vagy olyan okból emberi lénynek tekint. Fubuki nem volt azok közt, akikkel kezdet fogtam. Kár, annál is inkább, mivel nem tápláltam haragot iránta, önbecsülésből kényszerítettem magam, hogy ne köszönjek el tőle. Utóbb ostobának ítéltam a viselkedésemet rossz üzlet volt kevélységből lemondani róla, hogy gyönyörködhessen egy rendkívüli orcában.

Fél hétkor visszamentem, utószor, a Karmel-hegyre. Kihalt volt a női vécé. A csúf neonfény ellenére összeszorult a szívem: hét hónapot töltöttem... az életemből? nem... földi időmből ezen a helyen. Nem volt miért visszarévedni rá. Mégis összeszorult a torkom.

Ösztönösen odamentem az ablakhoz. Az üvegek nyomtam a homlokomat, és már tudtam, hogy ez fog hiányozni: nem adatik meg mindenkinek, hogy a negyvenegyedik emeletről nézzen le a városra.

Az ablak választotta el a borzalmas fényt a csodálatos sötétől, a vécéfülkéket a végtelentől, a higiénikust a moshatatlantól, a vécétartályt az égtől. Ameddig lesz ablak, a legelesettebb halandó is részt kap a szabadságból.

Utolszor vettem magam a mélybe. Néztem, ahogy zuhan a testem.

Defenesztráció-szomjamat oltván, elhagytam a Jumimoto- házat. Soha többé nem tettem be a lábam.

Néhány nap múlva visszamentem Európába.

1991. január 14-én írni kezdtem egy regényt, az volt a címe, hogy *A gyilkos higiénijája*.

Január 15-e volt az Irakhoz intézett amerikai ultimátum határideje. Január 17-én kitört a háború.

Január 18-án, a Föld túlsó felén Mori Fubuki harmincéves lett.

Jó szokásához híven telt-múlt az idő.
1992- ben megjelent első regényem.
1993- ban levelet kaptam Tokióból. Ez volt benne:
„Amélie-szan!

Gratulálok,

Mori Fubuki”

A levélke, mi tagadás, örömet szerzett. És volt valami, ami mindennél
jobban elbűvölt: japánul volt írva.

A fordítást az eredetivel egybevetette és szerkesztette Lator László

A kötetet Kiss István tervezte

ISBN 963 9270 OS 9

A kiadásért felel a Sik Kiadó Kft. ügyvezetője, Budapest, 2000

Postacím: 1064 Budapest, Podmaniczky u. 65.

Tel./fax: 331-6332, e-mail: sik@mail.matav.hu

Nyomdai előkészítés: Aldus Stúdió / Kiss Gergely

Zenith Rt. Egyetemi Nyomda - 6684 Budapest, 2000

Felelős vezető: Újvárosi Lajos vezérigazgató